

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 KAJAAN

Viite / Hänvisning

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Yhteysviranomaisen lausunto Mondo Minerals B.V. Branch Finlandin Mieslahden kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Mondo Minerals B.V. Branch Finland (entinen Mondo Minerals Oy) on 14.7.2008 toimittanut Kainuun ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/94 muutettu 267/1999) mukaisen arviointiselostuksen, joka koskee Mondo Minerals B.V. Branch Finlandin Mieslahden kaivoshanketta Paltamossa.

HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi: Mieslahden kaivoshanke, Paltamo

Hankkeesta vastaava: Mondo Minerals B.V. Branch Finland

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti: Pöyry Environment Oy

YVA-lain tarkoittamana **yhteysviranomaisena** ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä toimii Kainuun ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 2 a-kohdan mukaan kaivoskivennäisten louhintaan, kun irrotettavan aineksen kokonaismäärä on vähintään 550 000 tonnia vuodessa. Tämä irrotettavan aineksen määrä tulee suunnitelman mukaan ylittymään.

YVA-menettelyn tarkoitus on selvittää ne hankkeen ympäristövaikutukset, jotka ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä YVA-asetuksessa esitettyjen sisällöllisten vaatimusten pohjalta.

Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää hankkeen lupahakemusasiakirjoihin. Näitä viranomaispäätöksiä ovat ainakin ympäristölupa ja kaivoslain mukaiset päätökset. Päätöksistä on käytävä ilmi, miten YVA-lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Hanke ja sen vaihtoehdot

Kehittäessään Mieslahden kaivoshanketta Mondo Minerals Oy on tarkentanut YVA-ohjelmavaiheessa esitetyjä vaihtoehtoja vastaamaan lähivuosien arvioitua tarvetta. Hanke pienentyy laajuudeltaan ja louhintamääriltään merkittävästi YVA-ohjelmassa esitetystä. Uuden suunnitelman mukaan louhinta tulee sijoittumaan Mieslahden-Pitkänperän malmiesiintymän eteläosaan **Mieslahden kaivospiirin** alueelle.

Louhittavaa malmia tullaan käyttämään Sotkamon rikastamolla lopputuotteen laatuun vaikuttavana säätömalmina tietyssä suhteessa Lahnaslammen ja Punasuon kaivoksista louhittavaan päämalmiin. Samaan aikaan on käytössä on myös muita malmioita, joista malmia kuljetetaan Sotkamon rikastamolle. Näin ollen avattavasta kaivoksesta on tarpeen louhia vuosittain keskimäärin 150 000 t malmia, mikä vaatii suunnitellulla 20 vuoden toiminta-ajalla 3 milj. tonnin malmimäärän. Malmion pohjoisosaa ei siten ole tarpeen ottaa mukaan tässä vaiheessa ympäristölupaan tähtäävään YVA-menettelyyn. Sama koskee Maailmankorven esiintymää. Malmin louhintamäärä 500 000 t vuodessa on teoreettinen, eikä niin suurta vuotuista määrää tulla louhimaan. YVA-tarkastelu voidaan kuitenkin tehdä tällä tasolla, jotta suurimmat teoreettiset vaikutukset tulevat arvioiduiksi.

Uudet toteutusvaihtoehdot (VE1 ja VE2) ja muutokset aikaisemmasta suunnitelmasta on kuvattu seuraavassa. Nollavaihtoehto (VE 0) käsitellään edelleen osana ympäristövaikutusten arviointiprosessia.

Uudet YVA-vaihtoehdot

Vaihtoehto 1

Louhinta tapahtuu Mieslahden malmiesiintymän eteläosassa, jossa arvioitu malmimäärä on hieman yli 3 milj. tonnia. Louhittavan sivukiven määrä tulee olemaan noin 1,5 milj. tonnia. Vuodessa malmia louhitaan Sotkamon tehtaalle kuljetettavaksi keskimäärin 150 000 tonnia, määrä voi kuitenkin vaihdella vuosittain 50 000 tonnin ja 300 000 tonnin välillä. Suunnitellun kaivoksen toiminta-aika olisi siten noin 20 vuotta. Maita poistettaisiin louhoksen paikalta noin 280 000 m³. Avolouhoksen pinta-ala tulee olemaan 5,5 ha ja syvyys 60 m. Louhoksen itä- ja luoteispuolelta on varattu alueet sivukiven läjitystä varten. Vaihtoehtoinen läjitysalue on louhoksen lounaispuolella. Vesien varastointi- ja käsittelyalueet ovat kaivoksen luoteispuolella.

Louhinnan alkuvaiheessa sivukiveä sijoitetaan Jormuan avolouhokseen. Sivukivestä ja maamassoista tullaan rakentamaan meluvalleja ehkäisemään melun leviämistä Mieslahden suuntaan. Louhittu malmi sijoitetaan aluksi louhoksen lounaispuolella välivarastoon ja kuljetetaan, kuten aiemmassa suunnitelmassa on esitetty, Sotkamon tehtaalle rekka-autoilla. Todennäköisesti louhitun malmin lastaus pyritään kuitenkin suorittamaan siten, että välivarastointivaihetta ei tarvita vaan lastaus tehtäisiin suoraan räjäytyskentästä kuormaautoihin, jotka kuljettavat malmin edelleen Sotkamoon. Vaihtoehtoisia tielinjauksia kaivokselta päätielle on esitetty neljä, joista kolme tulee valtatielle 22 ja yksi tulee suoraan valtatielle 5. Maailmankorven kaivos ja Tyynelän talkkiesiintymä, joka sijaitsee noin 3 km Mieslahden-Pitkänperän esiintymän kaakkoispuolella, eivät kuulu tähän YVA-hankkeeseen. Rikastamoa ei alueelle ole tällä hetkellä suunnitteilla, vaan malmi kuljetetaan rikastettavaksi Mondo Mineralsin Sotkamon tehtaalle. Pitkällä aikavälillä tullaan mahdollisesti tarkastelemaan oman rikastamon tarvetta alueella, mutta mahdollinen hanke ei kuulu tämän YVA:n piiriin.

Vaihtoehto 2

Vaihtoehdossa 2 louhintamäärä on 500 000 t/vuosi, jonka mukainen louhinta-aika on 6 vuotta. Muuten vaihtoehto on edellisen kaltainen, eli louhintaa on ainoastaan Mieslahden esiintymän eteläpäässä, aiempaa laajaa suunnitelmaa selvästi suppeammalla alueella.

Muutosten vaikutukset

Oleellisin ero aikaisempaan on louhinnan sijoittuminen Mieslahden-Pitkänperän malmiesiintymän eteläosaan, minkä vuoksi Savirannan tien siirto ei kuulu nykyiseen suunnitelmaan ja louhos sijoittuu etäämmäksi Natura 2000 –alueverkkoon kuuluvasta Matokallion alueesta ja Mieslahden ranta-alueesta. Louhoksen kuivatusvedet tullaan käsiteltyinä johtamaan Mieslahden suuntaan. Maailmankorven poisjättäminen suunnitelmista vähentää ratkaisevasti Jormuanlahden suuntaan kohdistuvia vaikutuksia. Jormuan (Mineraalin) louhoksesta vesiä tultaisiin kuitenkin johtamaan käsiteltyinä Jormuanlahden suuntaan, mikäli louhokseen läjitetään sivukiveä. Tämä vaikutus olisi kuitenkin lievä ja lyhytaikainen, ja Jormuan vanhan louhoksen kunnostamisella olisi selvä positiivinen kokonaisvaikutus. Hanke on huomattavasti pienempi kuin YVA-ohjelmassa

on esitetty ja myös sen vaikutukset tulevat esiintymään paljon suppeammalla alueella ja kohdistumaan pienempään määrään ihmisiä kuin YVA-ohjelman yhteydessä on alustavasti arvioitu (liite 11 ohjelmassa).

Sivukiven läjitysvaihtoehdot

Louhinnan alkuvaiheessa sivukiveä sijoitetaan Jormuan vanhaan avolouhokseen enimmillään noin 58 000 irto-m³. Loppuosaa sivukivistä sijoitetaan avolouhoksen ympäristöön, jonne läjitystilavuutta varataan 1,5 milj. irto-m³. Jormuassa on tehty louhintaa 1950-luvulla, ja tällä hetkellä louhos on Mondo Minerals Oy:n kaivospiirinä (Mineraali). Louhoksen tilavuus on noin 56 000 ktr m³, ja se on nykyisellään täytetty vedellä. Tällä perusteella louhokseen voitaisiin sijoittaa noin 115 000 t sivukiveä, joka louhintamäärästä riippuen vastaa noin 3 kk – 3 v:n louhintamääriä.

Sivukiven läjityksen osalta päävaihtoehtona (VE1) on sijoittaminen kahdelle erilliselle pääalueelle louhoksen itä- ja luoteispuolelle nykyisen kaivospiirin sisällä. Itäpuolelle sijoitettava määrä on noin 0,75 milj. m³ ja luoteispuolelle sijoitettava määrä noin 0,75 milj.m³. Lisäksi pieni määrä sivukiveä voidaan sijoittaa avolouhoksen tuntumaan matalahkoiksi meluvalleiksi, jotka voidaan toiminnan päättyessä läjittää avolouhokseen. Sivukivialueiden kokonaispinta-ala on noin 20,9 ha.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna (VE2) on koko sivukivimäärän sijoittaminen yhdelle alueelle Rytisuolle nykyisen kaivospiirin ulkopuolelle. Vaihtoehdossa 1 huonoina puolina voidaan pitää mahdollisen päästölähteen hajottamista kahdelle alueelle ja, että osa luoteisen sivukivialueen suotovesistä joudutaan johtamaan käsitteilyyn pumppaamalla. Etuina voidaan toisaalta mainita kohtalaisen pieni läjityskorkeus, alueiden sijoittuminen etäälle asutuksesta sekä niiden kohtuullinen sopeutuminen ympäröivään maaston topografiaan. Vaihtoehdossa 2 etuna on hyvä sopeutuminen ympäröivän maaston topografiaan ja erinomainen suotovesien keräilymahdollisuus. Huonoja puolia ovat sijoittuminen kokonaan nykyisen kaivospiirin ulkopuolelle sekä meluhaitat lähimmälle asutukselle. Sivukivestä ja maamassoista tullaan rakentamaan myös meluvalleja ehkäisemään melun leviämistä Mieslahden suuntaan.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Sotkamon kaivoksen ja tehtaan laajentaminen

Mieslahden kaivoshanke kytkeytyy Sotkamon kaivoksen ja tehtaan laajentamishankkeeseen, jossa on käyty läpi YVA-menettely vuosina 2004-05 (PSV-Maa ja Vesi Oy 2005).

Maakuntatason suunnittelu

Maakunnan suunnittelun lakisääteiset välineet ovat maakuntasuunnitelma (Kainuun maakunta –kuntayhtymä 2005), maakuntaohjelma (Kainuun maakunta –kuntayhtymä 2006) ja maakuntakaava. Uuden maakuntaohjelman aikajänne on v. 2006-2010 ja –suunnitelma ulottuu vuoteen 2025. Kiviala kokonaisuudessaan nähdään yhtenä avainklusterina, jonka merkityksen Kainuun elinkeinoelämässä odotetaan vahvistuvan. Kaivosteollisuuden toiminta liittyy suunnitelmissa moniin asioihin, kuten työllisyyteen, bruttokansantuotteen nostamiseen, sivukivien ja maa-ainesten hyötykäyttöön, ympäristön tilaan ja luonnonympäristön hoitoon. Maakuntakaavoituksen tilannetta esitellään kohdassa 5.1.1.

Oulujärven rantayleiskaavahanke

Oulujärven alueelle on käynnistetty Paltamon kunnan toimesta rantayleiskaavahanke (Oulujärven rantayleiskaava). Rantayleiskaavan suunnitteluala ulottuu Pitkänperän alueella Savirannan paikallistiehen (19089) saakka. Nykyisen suunnitelman mukainen kaivosalue ei siten ulotu rantayleiskaavan suunnittelualueelle. Rantayleiskaavan luonnos on ollut nähtävillä MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti 30.5.-29.6.2007 Paltamon kunnantoimistolla ja kunnan internet-sivuilla.

Hankkeen edellyttämät luvat

Ympäristölupa

Kaivoshankkeelle on haettava ympäristölupa. Toimintojen luvanvaraisuus perustuu ympäristönsuojelulakiin (86/2000) ja sen nojalla annettuun ympäristönsuojeluasetukseen (169/2000). Ympäristölupa kattaa 1.3.2000 voimaan tulleen lakiuudistuksen jälkeen kaikki ympäristövaikutuksiin liittyvät asiat kuten päästöt ilmaan ja

veteen, jäteasiat, meluasiat sekä muut ympäristövaikutuksiin liittyvät asiat. Ympäristölupa haetaan Pohjois-Suomen ympäristölupavirastolta. Ympäristölupavirasto myöntää ympäristöluvan, mikäli toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Myös ympäristövaikutusten arviointimenettely on oltava loppuun suoritettu. Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin ympäristölupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Vesilain mukaiset luvat

Vesilain mukaisten lupien hakeminen tapahtuu ympäristölupahakemuksen yhteydessä ja hakemukset käsittelee Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto.

Muut luvat

Muut luvat, joilla on liittymäkohtia ympäristöasioihin, ovat teknisiä lupia, joiden pääasiallinen tarkoitus on työturvallisuuden varmistaminen ja aineellisten vahinkojen estäminen. Tällaisia ovat mm. palavia nesteitä ja muita vaarallisia kemikaaleja koskevat luvat. Räjähdeiden käsittely, räjäytys- ja louhintatyöt, kemikaalien käsittely ja varastointi, nostolaitteet, sähkölaitteet ym. edellyttävät omat lupansa. Kemikaalilaki koskee kaikkia vaarallisia kemikaaleja. Teollisuuskemikaaliasetuksen mukaiset kemikaalien laajamittaista käyttöä ja varastointia koskevat lupahakemukset tehdään Turvatekniikan keskukselle (TUKES).

Rakennettaville uusille rakennuksille haetaan rakennusluvat Paltamon kunnasta.

Ympäristöluvan yhteydessä haetaan lupa murskata sivukiviä hyötykäyttöä varten.

Kaivostoiminta edellyttää toiminta-alueen muodostamista kaivospiiriksi kaivostoimituksessa. Kaivospiirihaemus jätetään Työ- ja elinkeinoministeriölle (kaivostoiminta ja malminetsintä).

Luonnonsuojelulain mukaisia poikkeamislupia lajien rauhoitussäännöksistä haetaan, mikäli louhinta- ja sivukiven varastointialueilla esiintyy luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja kasvilajeja tai mikäli suunniteluilla kaivostoimintojen alueilla on luontodirektiivin liitteen IV a eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaikkoja tai rauhoitettujen lintulajien pesäpaikkoja. Lupaharkinnassa huomioidaan mm. lajien suotuisan suojelutason säilyminen sekä onko hanke toteutettavissa jollakin vaihtoehtoisella tavalla.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava

Alue kuuluu Kainuun vahvistettuun seutukaavaan. Kainuun alueelle valmistellaan parhaillaan maakuntakaavaa (Kainuun maakuntakaava 2020), johon myös kaivosalue sisältyy. Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi 7.5.2007 Kainuun maakuntakaavan. Maakuntavaltuuston hyväksymä maakuntakaava on lähetetty vahvistetavaksi ympäristöministeriöön kesällä 2007.

Maakuntakaavaehdotuksessa Mieslahden-Pitkänperän sekä Maailmankorven alueilla on merkintänä *ek* (kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue). Merkinnällä osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Suunnittelumääräyksissä on todettu, että alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.

Maakuntakaavaehdotukseen on merkitty myös luonnonsuojelualueet, jotka käsittävät luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet. Luonnonsuojelualueiden ja –kohteiden suojelumääräyksiin mukaan alueilla on sallittu sellaiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Suunnittelumääräyksissä on todettu, että alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen. Lisäksi maakuntakaavaehdotukseen on merkitty perinnemaisemakohteet ja arvokkaat kallioalueet (Kainuun liitto 2007). Maakuntakaava on yksi väline maakunnan suunnittelussa maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman kanssa (ks. kohta 3.5).

Yleiskaava, ranta- ja asemakaava

Oulujärven alueelle käynnistettiin Paltamon kunnan toimesta rantayleiskaavahanke (Oulujärven rantayleiskaava). Rantayleiskaavan luonnos on ollut nähtävillä 30.5.-29.6.2007 ja ehdotus 7.11.- 10.12.2007. Paltamon kunnanhallitus hyväksyi 15.5.2008 tekemällään päätöksellään oikeusvaikutteisen Oulujärven rantayleiskaavan (valitusaika päättyy kesäkuussa 2008). Rantayleiskaavan kaava-alue on YVA-hankkeen pohjoispuolella, mutta pohjoisimmat kaivospiirin alueet ovat kaava-alueen sisällä. Yleiskaavassa ei ole huomioitu kaava-alueelle ulottuvia kaivospiirejä eikä niille mahdollisesti toteutettavia kaivoshankkeita.

Kaivospiirin alueelle on kaavassa osoitettu M-1 maa ja metsätalousvaltainen alue (Merkinnällä on osoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tarkoitettut alueet, joilta rakennusoikeus on siirretty muille alueille. Alueella on maankäyttö- ja rakennuslain 43 § 2. mom:n nojalla sallittu vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen.) ja MY-1 maa ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (ranta-alueilla), Merkinnällä on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä ympäristö- ja luonnonarvoja. Alueen rantarakennusoikeus on siirretty muille alueille. Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin, viheryhteyksien säilymiseen ja ympäristönhoitoon. Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisina.). Lisäksi alueella on merkintä *ge* eli arvokas kallioalue, *luo* eli luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue, *sl* eli kohde/osa-alue, jolla on erityisiä suojeluarvoja, *ma* eli maisemallisesti arvokas alue ja *lin* eli linnustollisesti arvokas alue.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kainuun ympäristökeskus on yhteysviranomaisena kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Paltamon ja Sotkamon kunnanvirastossa, Kajaanin kaupungintalolla, Paltamon ja Sotkamon kirjastossa, Kajaanin kaupungin kirjastossa sekä Kainuun ympäristökeskuksen ilmoitustaululla 1.8.-30.9.2008. Kuulutus on julkaistu Kainuun Sanomissa 4.8.2008. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä arviointimenettelyajan Sotkamon kunnanvirastolla, Sotkamon pääkirjastossa ja Kainuun ympäristökeskuksen kirjaamossa. Arviointiohjelmasta on kuulutuksen mukaan pyydetty lausuntoja ja mielipiteitä 30.9.2008 mennessä. Kuulutus-aikaa kuitenkin jatkettiin toiminnanharjoittajan pyynnöstä 14.11.2008 saakka ja samalla myös yhteysviranomaisen lausunnonaika jatkettiin joulukuun 2008 saakka.

Mondo Minerals Oy järjesti hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan yleisötilaisuuden 11.9.2008 Mieslahden opistolla Paltamossa. Hankkeesta vastaava järjesti vielä 30.9.2008 ylimääräisen tiedotustilaisuuden hankkeesta em. paikassa. Tilaisuudessa oli paikalla myös eri alojen asiantuntijoita. 30.9.2008 järjestetyn ylimääräisen tiedotustilaisuuden vuoksi kuulemisaikaa jatkettiin hankkeesta vastaavan pyynnöstä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiohjelmasta annettiin kaikkiaan 23 kirjallista mielipidettä ja lausuntoa. Kopiot niistä toimitetaan hankkeesta vastaavalle ja alkuperäiset jäävät Kainuun ympäristökeskuksen arkistoon.

Paltamon kunta, lupa- ja valvontalautakunta

Vaikutusten arviointiselostuksessa on esitetty erilaisia vaihtoehtoisia toimintatapoja toiminnan järjestämiselle. Vaikutusten arviointitaulukoissa selostuksen tekstiosassa esitetyt vaihtoehdot eivät kuitenkaan ole järjestelmällisesti mukana yhteenvetotaulukoissa. Esimerkiksi sivukiven läjityksessä esitettyjen vaihtoehtojen vaikutuksia olisi tullut vertailla kaikkien osa-alueiden kannalta. Läjitysvaihtoehtojen vertailu olisi tullut liittää myös vaikutusten yhteenvetotaulukkaan, jolloin vaihtoehtojen vertailu olisi saatu selkeämmäksi.

Likaantuneiden vesien kokonaismääräksi on arvioitu muodostumisalueen laajuuden perusteella 430 000 m³/v. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu vesien käsittelyjärjestelmässä mahdollisesti tapahtuvien onnettomuus- tai häiriötilanteiden aiheuttamia seurauksia vesistöissä ja muussa ympäristössä. Erityisesti louhosvesien käsittelyn osalta selostuksessa ei ole kaikilta osin tarkasteltu parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavia toimia, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia.

YVA-selostuksessa on esitetty, että Mineraalin altaan tyhjennys tapahtuisi kevättulvien aikana, jolloin vesien laimeneminen olisi suurinta. Selvityksessä ei ole arvioitu minkälaisia vaikutuksia tyhjennyksestä johtuvasta lisääntyneestä virtauksesta aiheutuu laskuoihin ja millaisia vaihtoehtoja tyhjentämiseksi on mahdollisesti aiheutuvien haittojen välttämiseksi.

YVA-selostuksessa ei ole selvitetty louhinnasta, mahdollisesta murskauksesta ja muusta kaivostoiminnasta aiheutuvan pölyämisen vaikutuksia Natura-alueeseen eikä muuhun kasvillisuuteen. Myös räjäytyksistä, louhinnasta ja kuljetuksista aiheutuvan värinän vaikutus selvityksiä tulee täydentää hankkeesta mahdollisesti tehtävään ympäristölupahakemukseen.

Lupa- ja valvontalautakunta toteaa, että Mondo Minerals Oy:n Mieslahden kaivoshankkeesta laaditussa YVA-selostuksessa on esitetty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) ja asetuksen (713/2006) edellyttämät asiat. Arvokkaiden luontokohteiden, Oulujärven ja asutuksen läheisyyden vuoksi hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta on tullut laaja sekä ympäristön nykytilan että vaikutusten arvioinnin osalta.

Kajaanin kaupunki, ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto

Vaikutusten arviointiselostuksessa on esitetty vaihtoehtoisia toimintatapoja toiminnan järjestämiseksi, mutta vaikutusten arviointitaulukoissa vaihtoehdot eivät ole mukana. Sivukiven läjityksen osalta vaihtoehtoiset alueet olisi tullut ottaa mukaan vertailuun myös muissa kuin maisemaa koskevassa tarkastelussa.

Likaantuneiden vesien kokonaismääräksi on arvioitu muodostumisalueen laajuuden perusteella 430 000 m³/v. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu vesien käsittelyjärjestelmässä mahdollisesti tapahtuvien onnettomuus- tai häiriötilanteiden aiheuttamia seurauksia vesistöissä ja muussa ympäristössä. Erityisesti louhosvesien käsittelyn osalta selostuksessa ei ole kaikilta osin tarkasteltu parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavia toimia, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia.

YVA-selostuksessa on esitetty, että Mineraalin altaan tyhjennys tapahtuisi kevättulvien aikana, jolloin vesien laimeneminen olisi suurinta. Selvityksessä ei ole arvioitu minkälaisia vaikutuksia tyhjennyksestä johtuvasta lisääntyneestä virtauksesta aiheutuu laskuoihin ja miten mahdollisesti aiheutuvia haittoja voitaisiin vähentää.

YVA-selostuksessa ei ole selvitetty louhinnasta, mahdollisesta murskauksesta ja muusta kaivostoiminnasta aiheutuvan pölyämisen vaikutuksia Natura-alueeseen eikä muuhun kasvillisuuteen. Myöskään räjäytyksistä, louhinnasta ja kuljetuksista eri tielinjausvaihtoehdoilla aiheutuvan värinän vaikutuksia ei ole riittävästi selvitetty arviointiselostuksessa.

Lupajaosto toteaa, että Mondo Minerals Oy:n Mieslahden kaivoshankkeesta laaditussa YVA-selostuksessa on esitetty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) ja asetuksen (713/2006) edellyttämät asiat. Arvokkaiden luontokohteiden, Oulujärven ja asutuksen läheisyyden vuoksi hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta on tullut laaja sekä ympäristön nykytilan että vaikutusten arvioinnin osalta.

Sotkamon kunta, kunnanhallitus

Arviointiselostuksessa on liikennemäärien kasvun vaikutusta arvioidessa käytetty liikennemäärätietoja vuodelta 2006. Tulee huomioida, että mm. Talvivaaran kaivoshanke on lisännyt liikennemääriä huomattavasti ko. teillä. Lisäksi tulee huomioida, että Vuokatin taajamaan, jonka läpi reittivaihtoehdossa 2 liikenne tulisi kulkemaan on rakennettu ja suunnitteilla runsaasti uutta vakituista ja loma-asutusta, raskaan liikenteen määrän kasvu aiheuttaisi merkittäviä mm. liikenneturvallisuusongelmia.

Kuljetusvaihtoehdoissa tulisi tarkastella myös kuljetusten hoitamista rautateitse.

Kainuun maakunta-kuntayhtymä, sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiselostus antaa selkeän kokonaiskuvan hankkeesta ja selvitys ympäristön nykytilasta sekä ympäristövaikutusten arviointi eri osa-alueilta on tehty niin, että terveydelliset ja sosiaaliset vaikutukset on selvitetty oleellisten asioiden osalta.

Lautakunnan arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitetyt asiat on huomioitu arviointiselostuksessa riittävästi.

Arviointiselostuksessa esitetyn ympäristövaikutusten tarkkailun osalta lautakunta toteaa seuraavaa:

- tarkkailusta puuttuu ilman laadun seuranta
- pohjavesitarkkailun tarkkailuun tulee ottaa lähimpiä kaivoja niin, että veden laadun seuranta tapahtuu hankkeen toimesta ennen toiminnan alkua ja toiminnan aikana.

Oulun lääninhallitus

Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto toteaa lausuntonaan, että hankkeen arvioinnissa ja vaihtoehtotarkastelussa on arvioitu hankkeen merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Arvioinnissa ei kaikilta osin tule kuitenkaan selkeästi esille, miten johtopäätökseen on kyseisen tekijän osalta päädytty. Hankkeessa kohtaavat eri intressit ja koetut vaikutuksen suhteessa mittauksin tai mallinnoiksi arvioituihin vaikutuksiin korostuvat. Hankealue on pienentynyt huomattavasti ohjelmassa esitettyyn nähden, joten jo tätä kautta vaikutusalueet ovat erilaiset alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Arvioinnin myötä hankkeen vaikutusten lieventämiseen tähtäviä toimia on pystytty etukäteen arvioimaan ja esittämään, mikä jatkotyössä voidaan huomioida (esim. melu).

Sosiaali- ja terveysosaston käsityksen mukaan hankkeen lähialue on luontonsa ja muiden maankäyttöpaineiden (yleiskaavoitettu alue ja sen lähiympäristö) näkökulmasta aluetta, jossa painottuu virkistyskäyttö sekä loma- ja vakituinen asuminen. Mikäli hanke etenee esitetyssä laajuudessa tulee mm. maisemavaikutuksiin kiinnittää erityistä huomiota. Alueen asukkailla voi ymmärrettävistä syistä olla pelkoja siitä, että jossakin vaiheessa myös laajemmassa suunnitelmassa (ohjelma) esitetyt alueet otetaan myöhemmin kaivos-toimintaan mukaan. Suositeltavaa olisi, että hankkeen edetessä Mondo Minerals Oy esittäisi kaikki potentiaalit malmin louhinaan mahdollisesti tulevat (valtaukset) alueet Kainuun alueella, jolloin asukkailla ja muilla intressitahoilla olisi jo etukäteen mahdollisuutta esittää näkemyksiään alueiden muusta käytöstä tarpeen mukaan.

Sosiaali- ja terveysosasto katsoo, että arviointiselostuksessa ei käy riittävän tarkasti ilmi arvioitujen pölypäästöjen vaikutusalue. Selostuksen sivulla 42 todetaan, että kaivostoiminnan pölypäästöt vaikuttavat kaivoksen lähialueella ja lähiasutukselle ei arvioida aiheutuvan haittaa, jolla olisi viihtyisyyden tai terveyden kannalta merkitystä. Selostuksesta ei saa käsitystä siitä, miten johtopäätökseen on päädytty. Pölyvaikutuksia voidaan selostuksen mukaan havaita kuitenkin kilometrin etäisyydellä kaivoksesta. Arviointiselostuksessa on esitetty pölypäästöjen haitallisten vaikutusten lieventämiseen tähtäviä toimia.

Arviointiselostuksessa esitetyn perusteella hankkeen vaikutusseurantaan tulisi ottaa vähintään hankealueen vaikutuspiiriä lähinnä sijaitsevat jatkuvassa talousvesikäytössä olevat yksityiskaivot (esim. kaivot 7 ja 9).

Tiehallinto

Tiehallinnon Oulun tiepiirin mielestä kaikki suunnitellut tievaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia. Vaihtoehto 1.3 nähdään kuitenkin toteuttamiskelpoisempänä. Tässä vaihtoehdossa tielinja hakeutuu melko nopeasti olemassa olevalle tieverkolle ja lisäksi myös väistötilan toteuttaminen valtatielle 22 on mahdollista.

Selostuksessa on mainittu, että yksittäisten tieosuuksien liikennemäärien liian suurta kasvua voidaan vähentää jakamalla kuljetuksia eri reittien kautta siten, että liikenteestä aiheutuvat haitat pysyvät kohtuullisella tasolla. Tiehallinto ei näe tällaista haittojen leviämistä hyvänä, vaan kuljetusten suuntaaminen päätielle mahdollisimman nopeasti on tärkeää. Mikäli kuljetusreittinä joudutaan käyttämään alempaa tieverkkoa, vaatii tieverkko tällöin tien parantamisen, jotta se kestäisi raskaan liikenteen kuljetukset.

Hankkeella, erityisesti kaivoksen toteutusvaihtoehdolla 2, on vaikutusta liikenneturvallisuuteen, sillä raskaan liikenteen määrä lisääntyy huomattavasti. Raskaan liikenteen lisääntymisellä voi olla erityisen merkittäviä vaikutuksia kevyen liikenteen turvallisuuteen sellaisilla tiejaksoilla, joilla ei ole kevyen liikenteen väyliä.

Tiepiiri haluaa huomauttaa, että tievaihtoehto 3 ei näy kokonaan liitteessä 5.2, joten liittyminen valtatielle 5 jää epäselväksi.

Kainuun TE-keskus, kalatalousyksikkö

Kainuun TE-keskus katsoo, että arviointiselostus on kalataloudellisten vaikutusten arvioinnin osalta pääosin riittävä. Selostuksessa ei ole esitetty tietoja hankkeen vaikutusalueen purovesien kalastosta. Tieto kalaston koostumuksesta on kuitenkin oleellinen arvioitaessa luvituksen yhteydessä kompensatiota ja tarkkailun tarvetta. Lupahakemuksessa on tarpeellista esittää niiden purovesien kalastotiedot, joihin vesiä suunnitellaan johdettavaksi.

Paltamon II osakaskunta

Paltamon II osakaskunta esittää lausuntonaan, että lupavaiheessa on kiinnitettävä huomiota kaivosalueelta tulevien jätevesien puhdistukseen, sivukivialueiden läjitysalueiden rakenteisiin ja toteutukseen sekä kaivoksen vesistöille aiheuttamiin muutoksiin, jotta mahdolliset häiriötilanteet voidaan havaita mahdollisimman pian. Haitat ja muutokset tulee korvata rahallisesti kalastuskunnalle.

AA

Mieslahden kaivoshankkeen YVA-selostuksen sivulla 91 kohdassa haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen esitetään, että tievaihtoehtoista VE2 on paras. Tielinjauksessa on otettu huomioon olemassa oleva traktoritietasoinen tie kaivospiirissä olevalta pellolta paikallistie 19081:lle. Tästä linjaus jatkuu laaksoa seuraten ja korkeuskäyrien suuntaisesti valtatielle 22. Kokonaan uutta tietä on tarve tehdä noin 500 metriä. Linjaus on liikenteen päästöjen kannalta ja asutuksen sijoittumiseen nähden edullinen. Liikenteen ohjaaminen VE2:n alkuosan jälkeen paikallistietä 19081 pitkin lounaaseen kohti Mineraalia ja edelleen 5-tielle vaatisi varmaankin paikallistien peruskorjaamisen kasvavaa raskasliikennettä kestäväksi. Haittana on myös jyrkkä nousu Kylmänpuron laaksosta Rytivaaralle. Huonoin tievaihtoehto on VE3, koska siinä ei hyödynnetä olemassa olevia tieuria, linjaus on pitkä, sen alkupäässä on suuri korkeusero ja linjaus kulkee halki metsien ja kahden pellon.

BB

Arviointiselostuksessa ei ole otettu riittävästi huomioon kaivoksen kuivatusvesien ja kaivosalueen valumavesien vaikutusta Pitkänperän ja sitä kautta koko Mieslahden alueen kalakantoihin, kalastukseen sekä rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön.

Kaivoksen kuivatusvesien ja kaivosalueen valumavesien johtamisella ei arvioida olevan merkittävää haitallista vaikutusta purkuvesistöjen kalakantoihin, kalastukseen sekä rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön" (s. 53). Toisaalla selostuksessa (s. 8) kaivoksen käsittelyä vaativien vesien kokonaismääräksi on arvioitu 430 000 m³/vuosi (1200 m³/vrk, 14 l/s. Selostuksessa todetaan myös mahdollisen kaivostoiminnan kohottavan Pitkänperään laskettavien vesien nikkeli- ja arseenipitoisuuksia erittäin merkittävästi (s. 48-49). Selostuksesta ei ilmene myöskään onko SMS -mallilla tehdyssä vaikutuslaskennassa nikkelin pitoisuusjakaumasta otettu huomioon Oulujärven säännöstelyn vaikutukset. Kuivatus-, suoto- ja valumavesien puhdistus on selostettu epämääräisesti ja liikaa vaikutuksia "arvellen".

Pitkänperä on Mieslahden kalaston kannalta keskeinen kalojen kutualue. Jo nykyisellään Oulujärven säännöstely aiheuttaa haittaa kalojen lisääntymiselle alueella. Mikäli mahdollinen kaivostoiminta tuottaisi arviointiselostuksessa arvioidut määrät kuivatus-, suoto- ja valumavesiä, joissa on korkeat määrät nikkeliä ja arseenia, ei se voi olla vaikuttamatta heikentävästi alueen merkitykseen kalojen lisääntymisalueena. Tällä on merkittävää haitallista vaikutusta alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön.

Arviointiselostuksessa mahdollisen kaivoshankkeen sosiokulttuurisia vaikutuksia on tarkasteltu puutteellisesti. Selostuksessa kyselyt alueen käytöstä on rajattu käsittämään Mieslahden asutut rantatilat. Mieslahden alueen merkitys virkistys- ja kalatalouskäytössä ulottuu kuitenkin ranta-asutusta huomattavasti laajemmalle alueelle. Alueen vaikutuspiirissä on siis huomattavasti enemmän asukkaita, kuin selostus antaa ymmärtää. Näin ollen mahdollisen kaivostoiminnan aiheuttama merkittävä haitallinen vaikutus alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön ulottuu huomattavasti laajemmalle alueelle ja käsittää suuremman väestöryhmän kuin mitä selostuksessa on arvioitu. Alueen moninaiskäyttöä, luontoarvoja ja sosiokulttuurista omaleimaisuutta ajatellen kaivotoiminnalla Pitkänperässä on merkittävä kielteinen vaikutus.

CC ja DD

Omistamme kiinteistön Paltamon Mieslahden Pitkänperänlahdella Pääkkölä 578-405-17-38. Olemme vuosikymmenen ajan tien valmistumisen jälkeen kunnostaneet ranta-alueen vanhan kumotun kaava-alueen osalta. Uudessa Oulunjärven hyväksytyssä yleiskaavassa tila kuuluu lisämaanoston jälkeen RM/ 1 alueeseen, eli rantaan rajoittuva matkailupalvelun alue. Merkinnällä on osoitettu alueen sopivan matkailu- ja lomakeskukselle tai muille matkailupalveluille varattavaksi ranta-alueeksi. Alueelle olemme suunnitelleet maatalamatkailuun liittyvää majoitusyrittämistä eli vuokrattavien mökkienrakentamista.

Haitalliset aineet ja vesistö:

YVA-selostuksessa on vähäisesti kerrottu malmin sisältävien myrkyllisten aineiden, kuten nikkelin ja syöpää aiheuttavan arseenin vaikutuksista, jos ne kerääntyvät luontoon ja järveen. Tarkkaa arviota arseenin määrästä ei ole annettu, vaan on todettu arseenipitoisuuden vaihtelevan paljon ja määrän jäävän kokonaisuutena melko alhaiseksi. Kuitenkin maaperää pidetään pilaantuneena, kun sen arseenipitoisuus on yli 50 mg/kg.

Pitkänperänlahden valuma-alue on erittäin pieni ja veden säännöstelyn vuoksi talvella lahden jäätyminen tapahtuu aina järven pohjaan saakka. Myös kuivina vuoden aikoina Pitkänperänlahti on vähävetinen ja silloin runsas kaivosvesi muuttaa Pitkänperän ekologiaa huomattavasti. Mieslahti on erittäin tärkeä kotitarve- ja virkistyskalastusalue Savirannan ja Mieslahden kylille sekä Kontiomäen taajamalle. Ranta-alueet on ympärivuotisesti asuttuja ja vapaa-ajanasumista on erittäin runsaasti. Maa-alueiden ja kiinteistöjen käyttöarvon pelätään laskevan kaivosalueen johdosta.

YVA-selostuksessa on merkitty yksi selkeytys-/puhdistusallas kaivoksen ja Pitkänperänlahden välille. Vesistövaikutukset kohdistuvat kuivatus-, suoto-, ja valumavesien osalta Mieslahden perukkaan eli Pitkänperään, jonne poistovedet johdetaan Pitkäpuroa myöten. Selvityksessä mainitaan, että kaikki vesistöön johdettava vesi käsitellään. Tarkempaa mainintaa käsittelytavasta ei ole mainittu. Suunnitelmaa, kuinka toimitaan, jos altaista vesi pääsee virtaamaan hallitsemattomasti, esimerkiksi padon murtuessa, ei ole annettu.

Selostuksesta puuttuu tutkimus miten kaivosveden puhdistukseen mahdollisesti käytettävät aineet vaikuttaisivat järveden koostumukseen. Kaivoksen vesipäästöt tulevat muuttamaan tärkeän kutulahden veden koostumusta. Epäonnistuneen kudut vaikuttaisivat kalakantoihin pitkälle tulevaisuuteen. Sivukiven läjitysalueilla happamien suotovesien muodostumista pidetään selvityksen mukaan mahdollisena.

Myös Oulunjärven matkailun uudelleen elvyttäminen on yleiskaavan valmistuttua vireillä ja kaivostoiminnan merkitys järven virkistyskäytölle on huomattavan haitallista. Rantayleiskaavan suunnittelualue ulottuu aivan suunnitellun kaivosalueen vaikutusalueen rajalle.

Melusaaste kantautuu järvellä kauas ja on epämiellyttävää sekä häiritsevää. Sen vaikutus asumisen viihtyvyyteen ja järven virkistyskäyttöön on merkittävä. Kaivostoiminnan kokonaisuutena ei ole selvityksessä tuotu esille. Louhinta, räjäytykset, liikenne ja mahdollinen murskaustoiminta yhdessä nostavat kokonaisuutena määrää huomattavasti.

Pöly- ja meluhaitat

Pölyhaittojen laajuus on jätetty huomioimatta, miten se leviää avoimessa maastossa järven jäällä tai veden ollessa sulana. Arvion mukaan pöly laskeutuu 200 metrin päähän kaivoksesta ja tuulen suunnista ja voimakkuudesta riippuen etäämmälle. Alun perin ilmapäästöjen tarkastusalue ulottui n. 2 km:n etäisyydelle kaivosalueesta, pohjautuen muilta vastaavilta kaivosalueilta saatuihin kokemuksiin.

Myös mahdollinen murskaustoiminta aiheuttaa lisääntyvää pölyhaittaa. Kaivostoiminnan päästöt kulkeutuvat Kylmänpuroa myöten aina Mieslahden Kylmänpuroon saakka, jonka seurauksena kaivosalueen vaikutusalueelle kuuluvat myös useat kymmenet vapaa-ajajäsenet ja omistamme alue. YVA-selostuksessa ei ole selkeää suunnitelmaa läjitysalueiden päästöjen ehkäisystä Kylmänpuron varrelle. Lisäksi Rytisuon puoleisen läjitysalueen päästöjen puhdistamisesta ja suotovesien hoidosta ei ole selvitystä. Läjitystyön pöly-, melu- ja haitallisten aineiden haitoista ei ole riittävää selvitystä.

Luonto:

Natura-alueella olevia harvinaisia kasveja on YVA-selostuksessa mainittu vain viisi. Alueella ja sen välittömässä läheisyydessä esiintyy kymmeniä eri tavoin seurattavia kasveja, joista harvinaisimpana Kainuun nurmihärkki, ainutlaatuinen Suomessa. Lisäksi alueella esiintyy serpentiinipikkutervakko, joka kuuluu erityisesti suojeltaviin lajeihin. Rauhoitettuja lajeja alueella ovat mm. verikämmekä, soikkokaksikko ja valkovuokko. Kaikki harvinaiset kasvit esiintyvät suunnitellun sivukiven läjitysalueen laidalla, jonne pöly laskeutuisi.

Kaivospiirin alueen ympäristö on joka suunnalta monipuolinen harvinaisen kasvillisuuden ja eläimistön suhteen ja kyläläiset ovat voineet olla ylpeitä luonnostaan. Mielestämme kasvien hävittämisestä ja kasvien esiintymispaikkojen hävittämisestä ja heikentämisestä asetetut luonnonsuojelulain 42 ja 47 §:t eivät toteudu alueella.

Sosiaaliset vaikutukset:

Kaivoksen toiminnasta aiheutuvaan alueen asukkaiden sosiaaliseen vaikutukseen ei ole kiinnitetty arvioinnissa tarpeeksi huomiota. Sosiaalinen vaikutus on varmasti merkittävä, mutta myös vaikeasti määriteltävissä. Suunniteltu kaivosalue on erittäin suosittu ja tärkeä luonnontarkkailualue, sekä laajalti tunnettu sienestys- ja marjastusalue. Pitkänperänlahti sekä Kylmänlahti on lintujen muutto- ja ruokailupaikkoja. Niissä nähdään keväisin ja syksyisin runsaasti eri lajeja, jotka ruokailevat viikkojakin muuttomatallaan. Sorsalinnut pesivät alueella ja joutsenet kasvattavat poikueitaan kesäisin.

Suunniteltu kaivosalue on tärkeää metsästysaluetta ja siten erittäin merkityksellinen sosiaalisen toiminnan ylläpitäjä kylällä. Liikennetiheyden on arvioitu olevan noin 15 rekkaa vuorokaudessa, selvityksessä ei ole mainintaa rekkajen kulkevan molempiin suuntiin. Kaivostoiminnan aiheuttaman melun ja raskaan liikenteen lisääntyminen karkottavat riistaa alueelta. Kyläläiset kokevat Savirannan maineen arvokkaana ja luonnonkauniina asumisalueena kärsivän huomattavasti ja metsästystoiminnan hiljentyvän merkittävästi.

Mieslahti ja Savirannan puolella oleva vene- ja uimaranta ovat suosittuja kalastus- ja virkistyspaikkoja. Niissä järjestetään useita kalastuskilpailuja jopa valtakunna tasolla. Vakituisesti lahtea käyttävät kalastukseen savirantalaiset, mieslahtelaiset, kontiomäkeläiset ja kajaanilaiset sekä kesäisin ympäri Suomea saapuneet mökkiläiset.

Kaivoksen melusaaste ja kalakannoille arvaamaton vesien muutos on pilaamassa lahden käytön kaikenlaiseen virkistäytymiseen.

Vaikutukset elinkeinoihin ja asumiseen:

Kaivoksen välittömässä läheisyydessä maatilat menettävät suuren osan tilojen pelloista. Vaikutukset tilojen elinkelpoisuuteen ovat merkittävät. Maatilojen elintoiminnan heikentymiseen vaikuttavat läjitysalue, kaivostie ja kaivospölyt.

Räjäytyksistä on tärinää havaittu v. 2006 koelouhinnan aikana Savirannan puolella ylikilometrin päässä louhokselta. Alueella on kolme ympärivuosisista asuttua taloa ja seitsemän kesäasuntoa, joista osaa käytetään paljon myös talviaikaan ja yksi on matkailuelinkeinon käytössä. Alue olisi tarkoin tutkittava esim. koeräjäytyksillä ja herkällä, useisiin paikkoihin asennetuilla antureilla, jotta mahdolliset vahingot voitaisiin huomata heti.

Melu ja päästöt aiheuttavat Oulujärven matkailu-, virkistys- ja kalastuskäytön heikentymistä. Loma-asuntojen vuokraustoimintaan luontoa vahingoittavat seikat vaikuttavat suoraan. Luontoa ja kalastusmahdollisuuksia arvostetaan nykyisin hyvin paljon. Kalakantoihin vaikuttavat seikat, kutuolosuhteet ja veden laatu ovat siinä avainasemassa.

Tulevaisuus:

Koemme kaivostoiminnan mukanaan tuomia haittatekijöitä asuinviihtyvyyttä voimakkaasti huonontavina tekijöinä. Kyläläisten, vakituisesti ja väliaikaisesti kylällä asuvien ikääntyessä, pelkona on kylän autioituminen ja kylätoiminnan loppuminen.

Luonto ja suojeltavat kasvit ovat olleet kyläläisten ylpeyden aihe. Huolenaiheena kaivostoiminnan alkaessa ovat luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden tuhoutuminen. Kaivospölyn vaikutuksia kasveille ja ve-

sistöille ei pystytä arvioimaan. Kyläsuunnitelmassa mainitut ulkoilukohteet ja niiden kehittäminen ovat vaakalaudalla.

Kannanotto:

Omalta osalta toteamme, että kaivostoimintaa ei saa aloittaa. Oulunjärvi on Suomen neljänneksi suurin järvi, sen virkistysarvon tuhoaminen kaivostoiminnalla on edesvastuutonta. Pitkänperä on osa Oulunjärven, josta on hyvät mahdollisuudet matkailun kehittämiseen. Eli kannatamme 0-vaihtiehtoa, joka ei salli kaivostoimintaa Mieslahden Pitkänperässä, koska riskien ja haittojen selvittäminen luonnon ja asuin ympäristön osalta on puutteellinen.

EE ja 10 muuta allekirjoittanutta

YVA – Arviointiohjelma v.2006 käsitti Mondo Minerals Oy:n kaivoshankkeet Mieslahti - Pitkänperä ja Maailmankorpi - Jormuan alueella sisältäen useita kaivospiirejä. Koska tämä laaja hanke aiheutti suurta vastustusta alueen väestön keskuudessa ja alueella sijaitsee Natura-alueita, luonnonsuojelualueita sekä suojeltavia kasveja, yhtiö pienensi kaivoksen pinta-alan n.30 hehtaarista 5,5 hehtaariin. Pienentämällä kaivosta yhtiö uskoo saavan helpommin yleisen hyväksynnän kaivoshankkeelleen. Pienempi kaivosalue ei myöskään aiheuta enää niin suurta vastustusta, koska esim. Jormuan seudun asukkaat luulevat, että hanke ei enää koske heitä. Aloittamalla kaivoksen pienemmässä mittakaavassa, Mondo Minerals Oy saa helpommin luvan kaivostoiminnan aloittamiseksi. Kaivoksen laajentaminen pienemmissä osissa on tämän jälkeen helpompaa, koska pienempiin hankkeisiin ei tarvitse tehdä edes YVA selvitystä.

Hanketta tulisikin tarkastella alkuperäisen v.2006 laaditun YVA- ohjelman perusteella, yhtenä isona kokonaisuutena. Kaivostoiminnalla tulee olemaan vuosikymmeniä kestävä, erittäin haitallinen vaikutus kainuulaiseen luontoon ja ympäristöön sekä alueen asukkaisiin ja myös heidän elinkeinotoimintaan.

Kaivoksen hyödyt:

Kaivoksen omistaa Lontoossa toimiva pääoma- sijoitusyhtiö HgCapital. Kaivoshankkeen ainut tarkoitus on tuoda voittoa kaivoksen omistajille. Paikallisten asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osana on kärsiä toiminnasta aiheutuvat haitat ja kenties menettää asuntonsa ja elinkeinonsa.

Kivet räjäytetään, murskataan ja kuljetetaan Sotkamoon jatkojalostettavaksi. Kaivoksen työllistävä on näin ollen erittäin pieni. Kaivoksen kuljetukset kilpailutetaan ja luultavimmin kuljetukset hoitaa sama yhtiö, joka nyt jo huolehtii Sotkamon kaivoksen kuljetuksista. Kaivos ei ole valtakunnallisesti merkittävä tai ainutlaatuinen, joten tämäkään peruste ei tue kaivoksen perustamista.

Kaivoksen haitat:

Kaivoksen haitat ovat sen sijaan mittavat. Lukuisten luonnonsuojelualueiden, suojeltavien ja ainutkertaisen kasvillisuuden ja ainutkertaisen kallioperän (Jormuan ofioliitti) keskelle ollaan perustamassa kaivosta, joka käynnistää prosessin, jonka seurauksena seudun luonto turmellaan ja viedään alueella asuvien ihmisten elinmahdollisuudet.

Alueen kiinteistöjen arvo tulee laskemaan voimakkaasti kaivoksen johdosta. Alue ei missään tapauksessa sijaitse keskellä korpea, vaan 25 km säteellä alueesta sijaitsee lukuisia taajamia. Alue on erityisen lähellä Kajaania, ajomatkaa vain 15 minuuttia, joten tonttimaan arvoa ei voi missään nimessä vähätellä. Alueen imago tulee laskemaan voimakkaasti, eikä sitä tulla enää kokemaan luonnonläheisenä asuinalueena.

Kaivoksen luonnolle aiheuttamat haitat ovat mittavat. Pöly tulee leviämään kaivosalueelta erityisesti viereiselle Kylmänpuron Natura - alueelle. Mutta myös muut, Natura-alueet ja luonnonsuojelualueet tulevat kärsimään pölystä. Talkkikivi on erittäin pölyävää ainetta. Kaivos tulee aiheuttamaan mittavaa meluhaittaa ympäröivälle harvinaiselle kasvustolle ja alueen ihmisille. Räjäytykset aiheuttavat melun lisäksi myös tärinää. YVA menettelyä varten tehdyt mittaukset räjäytysten osalta olivat puutteelliset.

Kaivos tulee merkittävästi heikentämään alueen ihmisten mahdollisuutta käyttää seutua luonnollisena asuin ympäristönään sekä virkistysalueena. Nyt alue on hyvin suosittua vapaa-ajan aluetta sekä luonnossa

liikkuvien ihmisten että myös virkistyskalastusta ja metsästystä harjoittavien keskuudessa. Erityisesti sienestys, marjastus ja kalastus tulevat kärsimään kaivoksesta

Vastustamme kaivoksen rakentamista voimakkaasti. Emme tule hyväksymään kaivoksen rakentamista missään muodossa, pienenä tai isompana versiona. Tulemme vetoamaan alueen ihmisten, luontoarvojen ja Natura-alueiden puolesta kaikkiin mahdollisiin tahoihin, jotka voivat kaivoshankkeeseen vaikuttaa.

Alueen tarkastelu kokonaisuutena:

YVA lausunnossa ei ole tarkasteltu alueen luontoarvoja yhtenä kokonaisuutena huomioiden ympärillä olevat suojelualueet ja lehdot. Tarkastelu kohdistuu lausunnossa vain esitetyn kaivoksen (5,5 ha) louhinta-alueeseen ja sen luontoarvoihin ja viereiseen kahteen Kylmänpuron laakson Natura-alueeseen. Päätöksen-teen perusteena tulisi olla kaikki kaivospiirit ja niitä ympäröivän luonnon kokonaisuus.

Kaivospiiri sijaitsee kolmen Naturaan liitetyn maa-alueen keskellä. Lisäksi ympärillä on useita erillisiä luonnonsuojelualueita. Kaivoksen läjitysalue tulisi sijoittamaan myös aivan Natura-alueen vieressä. Kaivoshankkeen takia merkittävä kainuulainen luontokokonaisuus tulee tuhoutumaan.

Valosaaste:

Lausunnossa ei ole huomioitu millään tavalla valosaastetta, joka aiheutuu kaivosalueen valoista, joita joudutaan pitämään päällä kaivostoiminnan aikana. Kaivoksen valot tulevat näkymään isolle alueelle Mieslahteen, Kontiomäkeen ja aina Paltamoon asti. Nykyisin alue on iltaisin ja öisin täysin pimeää, joten ero nykytilanteeseen tulisi olemaan valtava.

Liikenteen meluvaikutukset:

Tiehankeeseen vaikutuksista on unohtunut rekkaliikenteen aiheuttamat meluhaitat. Rekat tulevat kuljettamaan malmirikastetta Sotkamon jalostuslaitokselle 6 -22 välisenä aikana jatkuva rekkarallina. Myöskään liikenneturvallisuuden heikkenemistä ei ole huomioitu millään tavalla. Alueen koululaiset ja muu kevytliikenne joutuvat kulkemaan rekkaliikenteen seassa, koska alueella ei ole kevyenliikenteenväyliä.

Hankealueen taustamelu aiheutuu pääosin liikenteestä. YVA-selostuksen sivulla 66 todetaan vuoden 2006 liikennemäärillä suoritettujen mallinnuksien osoittavan valtioneuvoston asettaman, melun ohjearvotason > 55 dB asuinalueille ylittävän jo nyt valtatie (22) asuinalueella eli tässä tapauksessa Tolola, Autio, Aho, ja Raivio talojen kohdalla.

Melun mittauksesta todetaan (s,65),että tulokset ovat keskiarvoja ” mallin laskentatuloksilla kuvataan mitaamalla havaittavissa olevia äänenpainetuloja, jotka ovat keskiarvoistettu tasaiseksi virraksi. Hetkellisesti havaittavien impulssiäänien tai enimmäistason osalta häiritsevänä koettu vaikutusalue voi siten olla laajempi kuin mallinnustuloksista on pääteltävissä.”

Tielinjaukset:

Kuljetusreittien linjauksiksi on esitetty vaihtoehdot VE1, VE2,VE3 ja VE4. YVA- selostuksessa todetaan, että ”vähäisimpiä haittavaikutuksia aiheutuisi reitti- vaihtoehdossa VE2”. Tässä vaihtoehdossa tie kulkisi kaivosalueelta Kylmänpuron suuntaisesti valtatielle 22. VE2 vaihtoehto on myös liikenneturvallisuuden ja maan- käytön kannalta parhain. Muut tielinjoukset VE1 ja VE4 kulkevat liian lähellä asutusta ja vaikeuttavat oleellisesti ihmisten elämää.

Tielinjaus VE1 kulkee kaivospiirin eteläosasta Heinimäen ja Heinisuon väliseltä alueelta Kylmänpuron yli pengertietä pitkin melkoisen mäen yli paikallistie 1098:lle ja siitä valtatielle 22. YVA- selostuksen mukaan” tie kulkisi nykyisen liito-oravan asuttaman tienreunuskuusikon läpi.”

Vaihtoehto VE4 puolestaan kääntyisi kaivospiirin eteläosasta lähes suoraan maantietä 19081 kohti lähelle Tololanmäen risteystä. Liikenteen melutaso lisääntyisi Kylmänpuron notkon ja vt. 22:n välisen korkeuseron takia.

Tielinjaukset V1 ja V4 aiheuttaisivat erittäin merkittävän liikenteen melun kasvun Tololan, Aution, Ahon ja Raivion asuintaloille. Seurauksena olisi se, että em. asuintalot olisivat kolmelta ilmansuunnalta > 55 dB me-

lutason vyöhykkeellä. Tämän vuoksi näistä kumpikaan vaihtoehto ei mielestämme voi tulla uudeksi tielinjakukseksi.

Läjitysalueet:

YVA selostuksen mukaan (s. 59) läjitysalue 1 tulee sijoittumaan liito-oravien asuma-alueen päälle. Miten on edes mahdollista, että tällaiselle alueelle voidaan edes suunnitella maa-alueiden läjittämistä? Läjitysalue 1 sijaitsee myös aivan Natura-alueen vieressä. Maa-alueiden läjityksestä tulee varmasti pölyn aiheuttamaa haittaa Natura-alueella.

Mielestämme parempi vaihtoehto läjitysalueeksi on Rytisuon alue, alue 2. Yhtenäisenä läjitysalueena suotovesien hallinta on helpompaa ja turvallisempaa. Alue sijaitsee myös kauempana Natura-alueista, joten voisi olettaa haittojen olevan myös pienempiä

Koelouhinta ja räjäytykset:

Pitkänperän kaivospiirin alueella suoritettiin 15.2. - 23.3.2006 Mondo Mineralsin toimesta kahdeksan räjäytystä sekä koelouhinta. Räjäytysten aiheuttaman tärinän kiinteistöille aiheuttamien vaikutusten arvioimista varten asennettiin mittauslaite ainoastaan yhteen lähialueen kiinteistöön (Tolola) vt22:n varrella. Pitkänperän rannan läheisyydessä sijaitseviin asuintaloihin ei mittalaitteita asennettu. Räjäytysten aikana Rykölän talossa havaittiin useina päivinä tärinää. Myös vt.22:n varrella Raivion talossa ikkunat tärisivät koelouhinnan aikana. On perusteltua olettaa, että kaivostoiminnan vaatimat räjäytykset tulevat aiheuttamaan varsinkin Pitkänperän lahden molemmilla rannoilla sijaitsevilla kiinteistöissä ja Raiviossa tärinää.

Natura lausunnon puutteet:

Natura lausunnossa tarkastelu ulotettu vain Kylmäpuron alueeseen. Mondo Mineralsilla on tarkoitus laajentaa kaivosta tämän ensimmäisen vaiheen jälkeen koko Mieslahti- Pitkänperä - Maailmankorpi alueelle. Näin ollen tarkastelua olisi pitänyt suorittaa myös muiden kaivospiirien osalta, eikä rajoittaa alueen tarkastelua keinotekoisesti pelkkään Kylmäpuron alueeseen.

YVA-selostuksen Natura arvioinnin Johdannossa todetaan;” Mieslahden kaivos -hankkeen YVA-selostuksessa on esitetty Natura-arvioinnin tarveselvitys, jossa on todettu, että hankkeella saattaa olla merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Kylmäpuron osa-alueelle.”

Luonnonsuojelulain 66 §:ssä on säädetty, ettei viranomaisen saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos em. arviointi- ja lausuntonmenettely (tarkoittaa Natura-arviota ja siitä annettua ympäristökeskuksen lausuntoa) osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000-alueverkkoon.” Suomen ympäristökeskuksen erikoistutkija Jukka Similä on listannut kymmenkunta tekijää, joiden perusteella alueiden heikentäminen on merkittävää. Kaivoksen toiminnan vaikutusta verrataan näihin tekijöihin.

Antinmäki-Kylmäpuro-Hevossuon Natura-alueen suojeluperusteina on yhdeksän luontodirektiivin luontotyyppiä; letot 24%, puustoiset suot 8%, pehdot7%, silikaatikalliot 4 %, vaihettumissuot ja rantasuot 4 %, metsäluhdat 2%,humuspitoiset lammet ja järvet 2 %, vuoristojen niitetyt niityt 0 %, pikkujoet ja purot 0 %. Lisäksi suojeluperusteissa on mainittu kaksi luontodirektiivin liitteen II lajia: kiiltosirppisammal ja tikankontti

Mölkän (Antinmäen) osa-alueella esiintyy useita valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja, mm veri- ja kaitakämmekkä, serpetiinipikkutervakko, tikankontti, putkilokasveista valkovuokko ja himmeävilla. Matokallilla esiintyy useita uhanalaisia ja huomioitavia lajeja mm. kainuunnurmihärkki.

YVA- selvityksen Natura-Arvioinnin s.2. mukaan”Natura-arvioinnissa käsitellään ainoastaan hankkeen tai suunnitelman vaikutuksia niihin luontotyyppisiin ja lajeihin, joita on mainittu Natura-alueen suojeluperusteina. Tarkka vaikutusarvio suoritetaan ainoastaan sillä osalla Natura-alueella, johon hanke tai suunnitelma vaikuttaa, kuitenkin peilataan myös hankkeen merkitystä ja vaikutuksia koko Natura-alueen kannalta.”

Vaikutukset luontoon:

YVA-selostuksen mukaan kaivoksen vaikutukset luontodirektiivin luonto-tyyppeihin ovat vähäiset. Tämä tarkoittaa sitä, että kaivoksella ei juurikaan ole vaikutusta Natura - alueiden luontoon. Kaivos on mittava avolouhos, läjitysalueesta tulee väkisinkin alueen maamerkki, pöly leviää läheisiin metsiin, pelloille ja soille. Uudet tieyhteydet halkovat metsiä ja rekat kulkevat aamusta iltaan Natura -alueen vierestä. Miten tällä kaikella ei ole lainkaan vaikutusta Natura-alueen luontoon?

Pöly:

Natura lausunnosta puuttuu täysin pölyn vaikutuksen tarkastelu Kylmäpuron Natura-alueeseen. Alueen vieressä tulee sijaitsemaan läjitysalue 1, josta pöly varmasti kulkeutuu myös Natura-alueelle. Läjitysalue 1 tulee sijaitsemaan aivan kiinni Natura-alueessa. Pölyn liikkeitä on tarkasteltu YVA lausunnon sivulla. 42 ”Mineraalihiukkaset kaivoksesta laskeutuvat 100 - 200 m päähän irtoamispaikasta” eli pölyhiukkaset tulevat lentämään myös Kylmäpuron Natura - alueelle.

Vapaa-aika ja virkistys

Kaivospiiri sijaitsee luontoarvoiltaan erittäin rikkaalla alueella. Natura-alueet sijaitsevat kaivospiirin välittömässä läheisyydessä. Natura - alueet ovat erittäin tärkeä virkistysalue alueen asukkaille. Raportissa ei otettu millään tavalla kantaa, miten kaivos vaikuttaa marjastukseen, metsästyksen ja muuhun vapaa-ajan käyttöön. Mieslahden Pitkänperän lahti sijaitse välittömästi kaivospiirin vieressä. Vaikutukset kalastuksen ja vesistön virkistyskäyttöön puuttuvat raportista. Läjitysalueen ulkonäköhaittoja ei myöskään ole raportissa huomioitu millään tavalla.

Veden saastuminen valuma – alueilla:

Tässä raportissa kaivoksen pinta-alaa on pienennetty edelliseen raporttiin verrattuna. Tällä on pyritty siihen, että kaivoksen vaikutukset ympäristöön olisivat pienemmät. Ajatuksena ilmeisesti on ollut, että näin ollen vältytään veden valuma-alueiden tarkemmalta tarkastelulta ja kaivoshanke saa helpommin yleisen hyväksynnän. Kuitenkin kaivospiiriin valuma-alueelle edelleen kuuluvat Kylmäpuro, Pitkämpuro ja Kylmänpuro. Näistä Pitkämpuro sijaitsee kaivospiirin sisällä ja Kylmänpuro viereisellä Natura-alueella. Raportin väitteet siitä (kohta pikkujouet ja purot), että kaivoshankkeella ei ole vaikutusta Natura-alueen puroihin, jokiin eikä vesistöön on erittäin pahasti väärin arvioitu.

Meluhaitta:

Kaivos tulee toimimaan klo 6-22 välisenä aikana. Avolouhoksella joudutaan tekemään jatkuvia räjäytyksiä, jotka aiheuttavat meluhaittaa alueen asukkaille. Kiven louhinta sekä jatkuva malmin kuljetus aiheuttavat myös meluhaittoja. Meluhaittoja Natura - alueille ei raportissa ole tutkittu lainkaan.

FF

Ympäristöselvitys tulisi tehdä koko kaivospiirin vaikutusalueelta, eikä vain nyt suunnitellun louhoksen vaikutusalueelta. Hakijan lausunnoissa ja loppuyhteenvedosta käy ilmi, että toimintaa suunnitellaan laajennettavan, jopa tehtaan perustamiseen saakka.

Myös Mieslahden tuotantotoiminnassa syntyviä hyötykäyttökelpoisia sivukiviä on suunniteltu murskattavaksi hyötykäyttöön kaivos-rakentamiseen ja muualle lähiympäristöön jopa 200000 tonnia vuodessa. Mikä on Mieslahden kaivoksen osuus tästä? Tämän toiminnan vaikutuksista ei YVA-selvityksessä mainita mitään. Murskaus on kovaäänistä ja pölyistä toimintaa.

Liikennetiheys enimmillään on noin 15 rekkaa vuorokaudessa, yleensä klo 6.00–22.00 välisenä aikana. Tarkoittaako ”yleensä” kaikkia viikonpäiviä ja vuorokauden aikoja? Louhinnan ja sivukiven ajon osalta työskentelyaika arkipäivisin on klo 6.00–22.00. ”Tiettyissä tilanteissa” toimintaa voi olla myös kaikkina muina aikoina. Mikä on tämä ”tietty tilanne” ? Näihin epämääräisiin aika ja päivämääriin, jolloin louhintaa ja kuljetuksia suoritetaan, on saatava täsmälliset kellonajat ja viikonpäivät.

YVA-selvityksessä todetaan, että kaivostoiminnalla ei ole vaikutusta Oulujärven (Mieslahden) rantayleiskaavaan. Louhos sijaitsee noin 0.5 km päässä kaava-alueen rajasta, joten on varmaa, että kaivostoiminta vaikuttaa haitallisesti Oulujärven rantayleiskaavaan Pitkänperän ja Mieslahden osalta. Kaivoksesta on suora

yhteys Pitkänperään ja Mieslahden ”kuten kanjoni”. Nämä ranta-alueet muuttuvat hiljaisesta maalaismaisemasta äänekkääseen teollisuusmaiseen maisemaan. Myös alueen asuttujen tilojen, maa-alueitten ja vapaa-ajan asuntojen arvonalennus on todettavissa. Näitä menetyksiä ei ole huomioitu YVA-selostuksessa. Toiminnan loputtua louhos täytyy vedellä. Miten käsitellään ylivuotovedet? Vesiä valuu vuosikymmeniä Pitkänperään saastuttaen ko. vesialueen. Tästä on hyvä esimerkki Jormuan Mineraalin kaivoksen ylivuotovesistä. Kaikkien koelouhintojen vaikutuksesta on Pitkänperä lyhyessä ajassa rehevöitynyt huomattavasti. Tämä rehevöityminen vain voimistuu kaivoksen toiminnan alettua. Ihmetyttää YVA-selostuksessa sanonta ”ei merkittävää vaikutusta”, sillä louhoksesta on Pitkäperään vain noin 0.5 km. Sopiiko tälle 0,5 km:n matkalle äänivalli, vesien käsittelyaltaat ja jälkikäsitteilykosteikko? Paperilla suunnitelma vaikuttaa hyvältä, mutta toimiiko käytännössä?

YVA-selostuksessa Naturaan kohdistuvia, heikentävien vaikutuksien mahdollisuutta on tarkasteltava (taulukot 12 ja 13). Tämähän tarkoittaa sitä, että kun kaivos on toiminnassa, saa Naturalle tapahtua mitä tahansa, niin se ei hakijan toimesta johda mihinkään toimenpiteisiin, ”tarkastellaan” vain.

GG

Mondo Minerals Oy:n Mieslahden kaivoshanke on pienennetty n. kolmasosaan alkuperäiseen YVA-ohjelmaan verrattuna. Kaivosyhtiön edustaja on kuitenkin ilmoittanut informaatio tilaisuuksissa, että yhtiö tulee hyödyntämään kaivospiirin muutkin alueet jollain aikavälillä. Rikastamonkin mahdollisuus tulevaisuudessa käy selostuksessa esille. Hankkeen palasteluun on varmaan vaikuttanut mm. alueen ainutlaatuiset luontoarvot sekä hankkeeseen kohdistuva yleinen vastustaminen. Koska on jo nyt tiedossa, että kaivosyhtiöllä on selkeä tavoite hyödyntää tulevaisuudessa hallitsemansa kaivospiirit tulisi YVA-tarkastelu suorittaa alkuperäisen ohjelman mukaisesti.

Alueen erityispiirteiden takia olisi tärkeää, että ympäristövaikutukset arvioitaisiin kokonaisuutena ja siten niiden yhteisvaikutukset tulisivat paremmin selville. Jos kaivosyhtiöllä on selvät tavoitteet kaivospiiriensä hyödyntämiseen, tuntuu se epäoikeudenmukaiselta, jos ympäristölupa toiminnalle myönnetään kyseessä olevan selostuksen perusteella. Esitetystä Yva-selostuksessa todetaan miltei joka kohdassa, että ”vaikutukset ovat vähäisiä” tai ”ei merkittävää haitallista vaikutusta” jne.

Pöly-, melu-, värinä- ja ilmanlaatuvaikutuksista:

Selostuksessa todetaan, että ko. päästöt ja vaikutukset jäävät vähäisiksi. Selostuksessa ei ole kuitenkaan käsitelty mm. sivukiven murskaamisesta aiheutuvia melu- ja pöly- ym.päästöjä/vaikutuksia. Murskattavat määrät (tn/m³) eivät käy ilmi selostuksesta eikä se missä murskaustoiminta suoritetaan ja milloin. Murskaustoiminnan aiheuttamat vaikutukset ympäristöön ovat jääneet selvittämättä. Meluvaikutuksia on tutkittu mallinnuksilla. Selostuksessakin on todettu, että vesistö ja metsä heikentävät melupäästöjen arviointia ja sen tarkkuutta.

Lähialueiden metsien käsittelystä ja metsikkökuviossa tapahtuvista muutoksista pitäisi olla tietoa sekä näkemys miten alueen puustot kehittyvät jatkossa. Puustot vaikuttaa niin pölyn kuin melunkin kulkeutumiseen. Melu- ja pölyvaikutukset on esitetty selostuksessa liian suppeana ja niitä on vähätelty. Melu ei ole pelkästään korvin kuultava äänirasite, vaan sillä on myös altistavia vaikutuksia eri sairauksille.

Tärinävaikutuksia ja paineaaltoja tulee räjäytyksistä. Koelouhinnan aikana on mittauksia suoritettu vain muutamassa Vt 22 varressa olevassa kiinteistössä. Mittauksia ei ole tehty Pitkänperässä olevissa asuin- eikä lomakiinteistöissä. On jo tiedossa, että tärinävaikutuksia on ollut Pitkänperän kiinteistöissä koelouhinnan aikana. Varsinainen louhinta tullaan tekemään vielä huomattavan paljon suuremmilla panostuksilla. Eräiden asiantuntijoiden mukaan tärinääalto savessa saattaa olla rakennuksille vaarallisempi kuin kallion välittävä värähtely.

On selvittävä tarkemmin, mihin saakka vaikutukset ulottuu ja pitääkö esim. uudisrakennusta suunniteltaessa ja rakentaessa ottaa mahdolliset värähtelyt huomioon ja kuka vastaa mahdollisesti aiheutuvista rakentamisen lisäkustannuksista. Selostuksessa ei ole kerrottu kaivosalueiden valaistuksesta ja miten se vaikuttaa ympäristöön. Liikennejärjestelyistä on kiskoliikenne jätetty tutkimatta seurantaryhmän pyynnöistä huolimatta.

Selostuksen melu- pöly- ja värinävaikutukset eivät ole uskottavia ja esiintymisalueet ovat liian suppeat. Ko. haitat muuttavat lähialueiden asuin- ja lomakiinteistöjen viihtyvyydestä rauhallisesta luonnonympäristöstä kerralla rakennettua teollista ympäristöä vastaavaksi.

Vesistövaikutuksista:

Kaivosvedet tulitisiin laskemaan Pitkänperään tasaus- ja selkeytysaltaiden kautta (vesien neutralointi käsittely ja siihen liittyvä jälkiselkeytys ja jälkikosteikko). Jälkikosteikon tehoa ja merkittävyyttä korostetaan selvityksessä. Esitetyissä kartoissa vesien käsittelytoimet suoritettaisiin n. 60-300 m:n etäisyydellä purkuvesistöstä (Pitkänperä).

Jälkikosteikko vaatii riittävän suuren pinta-alan (kosteikon pinta-ala suhteessa valuma-alueen pinta-alaan). Toiminta on suunniteltu pitkälle ajalle, joten onko kosteikon mahdollinen kyllästyminen otettu huomioon ja mitä esim. kosteikolle tehdään toiminnan päättyessä. Vesienkäsittelytoimet ovat liian lähellä purkuvesistöä ja sen takia otetaan tarpeettomia riskejä.

Läjäytysvaihtoehdoista on selkeästi vaihtoehto 2 turvallisempi vesiensuojelun- ja käsittelyn kannalta. Selostuksesta ei käy ilmi, miten menetellään häiriötilanteissa, onko vesienkäsittelyyn esim. vara-alueita, jos suunnitellun alueen mitoitus ei riitä tai siellä tulee ongelmia. Viimevuosina on ollut useita kesäaikaisia tulvia kovien rankkasateiden vuoksi. Vesimäärät ovat ylittäneet monessakin paikkaa vuorokautiset yliviirtaumat.

Pitkänperänlahti on hyvin matala, vähävetinen sekä rehevöitynyt. Kaivoksen tuoma pitkäaikainen kuormitus heikentää sen tilaa entisestään mikä tulee vaikuttamaan negatiivisesti kalastoon ja rannalla olevien ihmisten viihtyvyyteen.

Vaikutuksia ihmisille:

Avattava kaivos tulisi muuttamaan lähialueiden asuin- ja lomakiinteistöjen ympäristön rauhallisesta luonnonympäristöstä rakennettua teollista ympäristöä vastaavaksi. Selostuksessa on yhteiskunnallisten arvojen korostamisella saatu vähäteltyä yksityiset arvot. Hankkeen taloudelliset vaikutukset yksityisten kiinteistönomistajien näkökulmasta tulevat olemaan huomattavat. Selostuksessa olisi pitänyt tutkia ja laatia mallinuksia myös siitä, miten avattava kaivos muuttaa niin rakennettujen ja rakentamattomien kiinteistöjen arvoa. Ranta-alueille on vahvistettu rantayleiskaava. Siinä on osoitettu nykyisen rakennuskannan lisäksi uusia rakennusoikeuksia kaivoksen lähialueille niin loma- kuin vakituiseen asumisenkin osalle. Rantapaikkojen taloudellinen arvo on huomattava olipa kyseessä rakennettu tai rakentamaton paikka. Oulujärven rannoilla olevien kiinteistöjen arvot ovat olleet huomattavasti korkeammat myyntitilanteissa verrattuna pienempien vesistöjen rannoilla oleviin kiinteistöihin. On selvitettävä puolueettomasti, miten kaivos vaikuttaa kiinteistöjen arvoihin ja miten asia korvataan asianosaisille.

Rantayleiskaavassa on vaikutusalueella kolmen kiinteistön osalla merkintä RM (lomamatkailuun tarkoitettu alue). Yhdellä niistä jo harjoitetaan kyseistä toimintaa. Kiinteistönomistajilla on suunnitelmat tarkemman ranta-asetuksen laatimisesta ko. alueille. Omistamani kiinteistö kuuluu ko. alueeseen ja suunnitelmassa on matkailutoiminnan aloittaminen painopisteenä kalastus- ja luontomatkailu. Lisäksi kiinteistölläni on AP- merkintä, mikä mahdollistaa vakituiseen asuinrakennuksen rakentamisen ranta-alueelle.

Luontovaikutuksista :

Kaivostoiminnan aloittamisella asetetaan Mieslahden luontoarvoille liian suuria uhkia. Hankkeen palastelun takia ei Natura-selvitystä ole tehty tarkemmin kuin Kylmänpuron osa-alueita koskevana. Hankkeen vaikutus lähialueen kaikkiin Natura- ja suojelualueisiin tulee arvioida kauttaaltaan ja mikä on niiden yhteisvaikutus on alkuperäisen YVA-ohjelman mukaisena. Vesitalouden muuttuminen vaikuttaa ratkaisevasti useiden luontotyyppien ja lajien menestymiseen ja säilymiseen. Miten Mieslahden kallioperän rikkonaisuus ja siihen suunniteltu kaivostoiminta muuttaa alueiden vesitaloutta? Imagollinen muutos suojelualueisiin tulee olemaan selvä ja niiden painoarvo myös kasvatuksellisessa mielessä tulee kyseenalaiseksi.

Yleistä:

Mieslahden kaivoshankkeesta ei ole positiivisia vaikutuksia paikallisille ihmisille eikä ympäristölle. Hankkeen työllisyyttä on korostettu, mutta tosiasiansa ne ovat olemattomat vaikka huomioidaan kerrannaisvaikutukset. Paikallisille ihmisille ja ympäristölle hanke aiheuttaa niin aineellisia kuin aineettomiakin menetyk-

siä/ongelmia ja niiden vaikutukset ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen. Hankkeen ja YVA-selostuksen vaihtoehtoista tulee toteuttaa vaihtoehto 0.

HH

Kainuun ympäristökeskuksen tiedotustilaisuudessa 5.11.2008 Mieslahdessa kiinnitettiin huomiota edellä mainitun YVA-arviointimenettelyn moniin puutteisiin. Suomen hallituksen ilmasto- ja energiastrategian onnistuminen edellyttää toimia myös paikallistasolla. Arviointimenettelyssä on jäänyt liian vähälle tarkastelulle malmin kuljetustapa ja reittivaihtoehdot. Tältä osin arviointimenettelyä tulee jatkaa. Jos kaivos toteutuu, ovat sen ihmisiin, ihmisten elinympäristöön sekä luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat vaikutukset erittäin merkittäviä, haitallisia ja osin peruuttamattomia. Jos kaivos toteutuu, malmin ottoaika kestää jälkitöineen useita vuosikymmeniä.

Malmin kuljetukseen on esitetty ainoastaan maantiekuljetuksen reittivaihtoehdot. Ne on esitetty hyvin pin-tapuolisesti. Arviointimenettelyä tulee täydentää reittivaihtojen tarkemmalla kuvauksella sekä ihmisiin sekä ympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta. Raskas liikenne lisääntyy huomattavasti maantiekuljetuksissa kaikilla teillä, mutta erityisesti pienillä teillä. Maantieliikenteen päästöt, melu- värinä- ja pölyvaikutukset sekä vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja -sujuvuuteen sekä ihmisten hyvinvointiin on selvitettävä perusteellisemmin.

Malmin kuljettaminen rautateitse on kokonaan selvittämättä, vaikka rautatieyhteys reitillä Kontiomäki => Vuokatti=> Mondo Minerals on jo olemassa. Uutta raideyhteyttä tai syöttöliikennettä jo olemassa olevalle rautatielle pitäisi rakentaa vain muutama kilometri. Vaadin, että Mondo Minerals Oy:n Mieslahden kaivos-hankkeen YVA- arviointimenettelyä täydennetään siten, että malmin kuljetustavan ja liikenteen reitti-vaihtojen vaikutuksia täydennetään edellä esittämälläni tavalla sekä malmin kuljetustapana ja reittivaihtona selvitetään rautatiekuljetus.

II ja JJ

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on otettava kantaa lähialueen asukkaiden, kuten myös kesäasukkaiden asumisviihtyvyyteen. Paltamon kunnassa on tehty Oulujärven rantojenosayleiskaava. Siinä on määritelty rantojen käyttömuotoja, lomarakentamista, matkailua ym. varten. Rantala 3/87 tilalla on ollut vuodesta 1987 alkaen loma-asunnon vuokraustoimintaa. Edellä mainitussa yleiskaavassa tilan rantoja on merkitty matkailupalvelun alueeksi. Nämä on huomioitava YVA:n yhteydessä. Samoin myös vaikutukset elinkeino-toimintaan ts. sen taloudellinen merkitys. Kaikkiin näihin vaikuttaa veden laatu Pitkänperässä, samoin melu, pöly, räjäytykset ja liikenne.

KK ja LL

Rräjäytykset aiheuttavat maaperässä värinää, josta voi tulla vaurioita rakennusten perustuksiin ja palomuu-reihin. Rakennuksiin on laitettava ennen kaivostoiminnan aloittamista puolueettoman yrityksen toimesta herkät anturit, jotka rekisteröivät värinät. Vuoden 2006 alussa tehdyn koelouhinnan aikana talossa oli huomattavia värähdyksiä väräytysten aikana. Kalenterimerkinnät on verrattu koelouhinnan väräytysmerkintöihin ja ovat yhteneväiset tilalla tehtyjen havaintojen kanssa minuutilleen. Koelouhinnassa käytetty suurin väräh-demäärä oli noin puolet asiantuntijan (30.10.2008 Cristersson) ilmoittamasta värähdyksineen enimmäis-määrästä, mitä mahdollisesti voitaisiin louhinnassa käyttää. Asuminen olisi näillä tiedoilla hyvin hankalaa ja epävarmaa.

Hienojakoinen talkkipöly leviäisi tuulen mukana laajalle alueelle, tilamme on lähellä aiottua kaivosta ja kokonaan pölyn leviämisaueella. Peltomme, jotka ovat suunnitellusta kaivoksesta noin 400 – 700 metrin päässä, ovat neuvoteltavana maatalousyrittäjälle käyttöön, mutta on epävarmuutta miten paljon pölyhaittoja tulee ja voidaanko peltoja käyttää karjan laiduntamiseen tai ruokintaan..

Tällä hetkellä on erittäin vaikea tehdä pitkän tähtäimen suunnitelmia tilalla asumisesta esim. rakennusten korjaus, koska ei tiedä miten kaivostoiminta tulevaisuudessa vaikuttaa jokapäiväiseen asumiseen. Oulujärven rantayleiskaavassa on tilallemme merkitty kaksi rakennuspaikkaa, jotka menettävät arvonsa ja merki-tyksensä, jos kaivostoiminta alkaa.

Rannan ja järven käyttö kalastukseen, uimiseen ja virkistäytymiseen voisi olla mahdotonta melun ja talkki-pölyn takia. On myös huomioitava talkkimalmin sisältämät ihmiselle ja eläimille myrkylliset aineet, kuten

nikkeli ja arseeni. Jo niiden esiintyminen talkkimalmissa on sellainen tekijä, joka on riittävä peruste kieltää kaivoksen avaaminen matalan, ison Oulujärven rantaan, luonnonsuojelualueen tuntumaan. Raskaampana haitalliset aineet hakeutuvat syvänteisiin, joita Oulujärvessä ei juurikaan ole. Siten haitalliset aineet ovat yleisesti järven vesitilassa.

Selvityksen mukaan kaivokselle tulee yksi kaivosveden selkiintymis-/puhdistusallas, ennen kuin vesi johdetaan Oulujärveen. Miten toimitaan, jos allas murtuu ja vedet karkaavat järveen puhdistamattomina? Mielestämme kaivosvesillä olisi oltava useampi allas ennen järveä. Selvityksessä ei ole mainintaa, miten kaivosvedet puhdistetaan ja mihin jäte sijoitetaan. Aiotaanko käyttää lisäkemikaaleja puhdistuksessa ja miten ne vaikuttavat? Nämä tiedot puuttuvat YVA-selvityksestä kokonaan.

Kaivosyhtiön olisi taattava puhtaan veden saanti talouteen, jos nykyiset vedenottopaikat muuttuvat oleellisesti kaivostoiminnan takia. Alueen maaperä ja kallioiden ovat rikkonaisia eikä voida taata, etteikö vedenvirtaus kaivokseen päin alkaisi kauempaakin. Kallioiden rikkonaisuudesta ja maaperän vaihteluista ei ole selvityksessä riittävää tietoa.

Mielestämme on ympäristörikos aloittaa kaivostoiminta näin arvokkaalla luonnonsuojelualueella. YVA -selostuksessa ei anneta mitään varmuutta, että suojelualue säilyisi edelleen harvinaisten kasvien kasvupaikkoina, vaan selvityksessä sanotaan, että vaikutus on vähäinen. Kasvit ovat kuitenkin herkkiä kasvuolosuhteiden muutoksille.

Kaivoksen mahdollinen avaaminen ja läheisyys tilallemme vaikuttaisi kokonaisvaltaisesti asumiseen ja viihtyvyyteen, tilan peltöjen hyötykäyttöön ja voi jopa tehdä asumisen tilalla mahdottomaksi. Kaivos päästöineen järven rannalla olisi erittäin huono perintö sukupolveltamme jätettäväksi tulevaisuuteen, huomioiden Oulujärven käyttö valtakunnallisestikin tärkeänä virkistytymis-, matkailu-, ja hyvänä kalastusjärvenä. Kaivosalue ympäristöineen on valtakunnallisesti arvokasta Natura-aluetta ja alueella kasvaa runsaasti erittäin uhanalaisia kasveja.

MM ja 4 muuta allekirjoittanutta

Olemme viisihenkinen perhe, joka asuu vuosi sitten Raivion tilan viereen rakennetussa uudessa omakotitalossa. Rakentamisvaiheessa olimme tietoisia mahdollisesta kaivoksesta, mutta emme osanneet edes arvailla että tievaihtoehdot voitaisiin suunnitella kulkeväksi asutusten vierestä. Uuden talon rakensimme osaltaan sen vuoksi, että pääsisimme kauemmaksi valtatiestä ja saisimme asua hiljaisemmalla paikalla. Nyt kuitenkin kaivostietä suunnitellaan kulkeväksi aivan uuden talomme vierestä.

Mahdollinen kaivos vaikuttaisi elämäämme suuresti. Peltojamme menee läjitysalueeksi, joten rehualamme pienenee. Tästä seurauksena se, että joudumme vähentämään eläimiä. Hevosten pitäminen menee melkein pä mahdottomaksi koska kaikki ajo- ja ratsastustiet menevät rekkaliikenteelle. Hevosten kanssa on aivan mahdotonta liikkua rekkojen läheisyydessä.

Tievaihtoehdoista meille edullisin on ehdottomasti se, että tie kulkisi siitä mistä Savirannantie tälläkin hetkellä kulkee. Sen tien varrella ei asu ketään. Mikäli tämä vaihtoehto on jostain perustellusta syystä mahdoton toteuttaa meidän kannalta ainut jotenkin mahdollinen vaihtoehto on VE4 joka tulisi suoraan louhokselta Losotörmäntien ja valtatie 22:n jo olemassa olevaan risteykseen. Mutta siinäkin vaihtoehdossa tie kulkisi läheltä asutuksia.

VE1, VE2 ja VE3 tulevat aivan liian lähelle uutta taloamme, jolloin melu ja pöly haitat tulevat kohtuuttomiksi. VE2:ssa tie kulkisi kaivomme päältä jolloin veden saantimme loppuu. Mikäli tämä vaihtoehto toteutetaan, kuka maksaa uudet vesiputket ja mahdolliset vesimaksut tulevaisuudessa? Olemme sijoittaneet paljon rahaa ja aikaa uuden kaivon ja puhtaan veden saamiseksi. Mikäli sellainen tievaihtoehto toteutetaan, jossa Losotörmäntien ja valtatie 22 liittymiskohtaa muutetaan, tulee kulkuyhteys Kontiomäkeen paljon vaikeammaksi ja vaarallisemmaksi.

NN ja OO

Katsomme, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää toteutettavaksi esitetyn hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ja vaikutusten yhtenäistä/kokonaisvaltaista huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten/asianaisten tiedonsaantia ja heidän vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksiaan.

Tässä arviointiselostuksessa on jätetty huomioimatta sosiaaliset vaikutukset paikallisiin ihmisiin ja kaivosympäristön tuomat isot ongelmat heidän normaaliin elämään. Asioita on tutkittu vain ja ainoastaan kaivostoiminnan käynnistämisen ehdoilla.

Hankevaihtoehdot:

YVA-ohjelman mukainen arviointiselostus kaivoksen kokonaisvaikutuksista on muutettu ns. aloitusversioksi, siksi todellisia hankevaihtoehtoja ei ole kuin VE1, koska VE 2 mukaisesti kaivoksen toiminta päättyisi 6 vuoden kuluessa. Vaihtoehto olisi parempi paikallisille asukkaille, mutta 3/4 osaa malmiosta jäisi käyttämättä. Arviointiselostuksen vaihtoehdot ovat teennäisiä, ei edes vertailussa ole mainittu eroja vaikutuksissa, eikä 0-vaihtoehto sisällä koelouhinta-alueen jätekivikasojen valuma-/ suotovesien jälkihoitoa, jotka ovat valuneet käsittelemättöminä noin 15 vuotta Pitkänperänlahteen ja edelleen Oulujärveen. Edellä mainituilla perusteilla arviointiselostus ei täytä YVA-lain perusteita, koska hankkeen kokonaisvaikutuksia luontoon, ihmisten elämiseen ja asumiseen kaivospiirin ympäristössä ei voida arvioida tutkimalla vain yhtä nurkkaa kaivoksesta.

Ihminen, maankäyttö ja asutus:

Kaivospiirin ja sen ympärillä olevan haitta-alueen luonne, imago, ominaisuudet ja niiden mukana käyttö muuttuvat. Miksi alueen sosiaaliset ja taloudelliset haittavaikutukset kiinteistöjen omistajiin, kalastajiin sekä eri ammatinharjoittajiin on jätetty kokonaan arvioimatta? Ylimalkaisesti on todettu, että asukkailla on paljon pelkoja haitoista, mm. kiinteistöjen arvon laskusta. Olisi kohtuullista esittää, että kaivoshanke jo suunnitteluvaiheessa romahduttaa ympäristökiinteistöjen arvot.

Arviointiselostuksessa on maininta, että hanke on maakuntakaavan mukainen. Maakuntakaavassa on pistetieto kaivosalueesta ja ohjeena, alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä. Kaivospiiri on juuri laaditun Oulujärven rantaosayleiskaavan alueella osittain, mutta kaavan ja kaivospiirin yhteensovittaminen on jätetty tekemättä. Samoin tästä arviointiselostuksesta kaivoksen aiheuttamat vaikutukset yleiskaavan ”sisältöön” on jätetty arvioimatta ja siten hanke ei voi olla maakuntakaavan mukainen. Rantaosayleiskaavan ja tämän arviointiselostuksen on laatinut sama konsultti eli Pöyry, hankkeiden yhteensovittamista erillisessä kappaleessa on ympäristökeskus lausunnossaan vaatinut. Lisäksi yleiskaavan virallisesti nähtävänä ollut versio ei sisältänyt kaivospiirin rajausta ollenkaan, mutta on lisätty ”jossain” vaiheessa vahvistettuun kaavaan

Arviointiselostuksen kartoista puuttuu Pitkänperän vapaa-ajan kiinteistöistä merkittävä osa, johon asiaan ympäristökeskuksen lausunnossa on vaadittu selvitystä, vaan ei ole tullut. Tekstiosassa on maininta, että ympäristössä on asuttuja taloja ja mökkejä. Todellisuudessa kapean lahden molemmat rannat on tiheään rakennettuja ja lisäksi haitta-alueelle sisältyy 2 kpl matkailupalvelun aluetta sekä lukuisia uusia vakituisen asumisen rakennuspaikkoja.

Vesistöt:

Päästöt vesistöön on selvityksessä kuitattu, että ei merkittäviä. Kaivosalueen vesi saataneen puhdistettua, mutta miten pölyämisestä ja jätekivikasojen suotovesistä tulevat metalli- ym. kuormitukset poistetaan. Merkittävimmät tiedossa olevat myrkyt, kuten arseeni- ja nikkeli- pitoisuudet vain kaksinkertaistuvat, mutta ovat johonkin verrattuna lieviä. Arseni on syöpää aiheuttava myrkky. Nikkeli aiheuttaa allergiaa jo pieninä pitoisuuksina yms. Typpiyhdisteitä tulee lisää jne. Kaikki ylimääräinen kuormitus on liikaa herkkään, monikuormitteiseen ja matalaan virkistyskäyttövesistöön.

Pitkänperänlahti on matala, talvella kuiva eli jää on pohjassa ja luonnonvirtaamat erittäin pieniä. Kaivoksen kuivatusvedet joudutaan pumppaamaan myös talvella, jolloin ne virtaavat lumen/jään päälle ja jäävät paikoilleen eli ei tapahdu sekoittumista. Lumen ja jään sulaessa päästöt painuvat pohjaan, josta pikkujäät alkavat sekoittua lisääntyvään vesimassaan. Samaan aikaan kevätkutuiset kalat laskevat mätinsä pohjaan. Mikä mahtaa olla lopputulos, asiantuntijoiden mukaan kalan kutuun vaikuttaa hyvin herkästi pienetkin pitoisuudet. Pitkänperänlahti on tärkeä luontainen kutualue usealle kalalajille Oulujärvessä. Kalojen metallipitoisuutta ei ole tutkittu, vaikka 15 vuotta koelouhokselta on valunut suotovesiä ilman puhdistusta. Rantaosayleiskaavassa Pitkänperänlahti on noteerattu monin erilaisin luonnonarvoin, mutta arviointiselostus kuittaa, ettei alueella ole merkittäviä luontoarvoja. Kylmänpuro ja Pitkäpuro menettävät luontoarvonsa kokonaan eli kalat, eläimistö, kasvillisuus poistuvat tai muuttuvat aivan erilaisiksi. Kylmänpuron viereen mah-

dollisesti tuleva läjitysalue laskee valuma- ja suotovedet puhdistamattomana puroon ellei rakenneta erillisiä käsittelyaltaita samoin jätekasan pölyt ohjautuvat pinta- ja sulamisvesinä puroon, joka laskee Kylmänlahteen.

Luonto:

Rakentamiskohteista luonto poistuu, muttei ole merkittävää. Epäsuoria vaikutuksia Natura-kohteisiin ja liito-oravan elinalue "supistuu" sekä muut eläimet lähinnä karkottuvat. Näillä lauseilla on luontoarvoja käsitelty. Kylmänpuron varteen ja Natura-alueen tuntumaan tulevan läjityskasan pölyämistä ole huomioitu ollenkaan, vaikka muissa vastaavissa hankkeissa pölyn on todettu leviävän 100-500 m leveälle kaistalle ja on todettu pölykeräytymän olevan merkittävän sekä vaikuttavan kasvillisuutta muuttaen. Lisäksi syvän kaivosaltaan ja purouoman välistä kallion rikkonaisuutta, ei ole tutkittu eli onko vaarana Natura-alueen kuivuminen ja tuhoutuminen.

Melu ja värinä:

Vaikutusarvioinnissa todetaan, että 1,5 x 2 km alue muuttuu hiljaisesta ei hiljaiseksi ja lisäksi kartoilla on esitetty melun mallinnusohjelmilla ajettuja käyriä. Kerrotaan myös tulosten olevan ohjelman "antamia", jatkuvan melun keskiarvolukemia. Arviointiohjelmassa esitetyt meluraja-arviot näyttivät riittämättömiltä. Ensinnäkin vallitsevia tuulia ei ole huomioitu, ei vuodenaikoja, erilaisia sääolosuhteita, läjityskasojen päällä tuuliolosuhteet ovat aivan erilaiset kuin maanpinnalla ja myötätuuleen ääni kantautuu hyvinkin pitkälle, jos siihen lisätään avoin järven pinta, niin melutilanne muuttuu. Niin sanottu impulssimelu on kaikista häiritsevintä ja tämä olisi pitänyt mitata, samoin melun maksimiarvot. Onko kiven murskaus mukana mittauksessa ja miksi eri työvaiheita on jaettu osiin?

Koelouhinnan aikana mitattiin värinää saadun tiedon mukaan 1 pisteestä Tololan talosta, mutta maasto-olosuhteiden mukaan mittauspiste oli aivan väärä, josta ei sitten värinää havaittu. Oikea mittauspaikka olisi ollut toisella puolen louhosta 2 vakinaista asuintaloa, jotka sijaitsevat savikerrostuman päälle perustettuina ja talvella jäänyt savikerros siirtää värinää arvaamattomasti. Lisäksi toisella puolen Pitkänperänlahtea vapaa-ajan asuntoja on perustettu suoraan saman kalliovyöhykkeen päälle, josta koelouhintaa tehtiin. Koelouhinnasta ei tiedotettu vapaa-ajan asunnon omistajille ja omistajia ei ole ollut paikalla.

Maa- ja kallioperä:

Tulevaan maa- ja kallioperään tulee vaikuttamaan jätekiven läjitys. On esitetty, että läjitetään kivilajeittain, mutta ei käytännön suunnitelmaa miten erilaisten kiviainesten erottelu tapahtuu ja miten estetään erilaisten happejen ym. myrkyjen liukeneminen maa- ja kallioperään. Asia on selvitettävä ympäristölupahakemuksessa.

Liikenne:

YVA-selostuksessa on esitetty vaihtoehtoja kaivoksen lähiliikenteestä, jotka yhtiö voi ottaa käyttöön pienillä kustannuksilla. Liikenne-vaihtoehtoista puuttuu selkeästi rautatie-vaihtoehto, jonka poisjättäminen vertailusta olisi pitänyt vähintäänkin perustella. Kuljetusreitit tehtaalle on esitetty ylimalkaisesti, koska Sotkamon/Vuokatin läpi kulkevasta reitistä Sotkamon kunta on ottanut kielteisen kannan, vaikka kunta on ainoita hankkeesta hyötyviä osapuolia. Toinen vaihtoehto Kajaanin kaupungin läpi tulee aiheuttamaan keskustelua, jos hanke etenee niin pitkälle.

Lopuksi toteamme, ettei tässä kannanotossa ole kuin päällimmäiset huolet ja murheet kaivoshankkeen tiimoilta. Lisätieto, joka lisääntyy koko ajan tuottaa lisää tuskaa, mutta vain vahvistaa vastustusta hankkeen johdosta ja olemme valmiina taistelemaan viimeiseen tappiin. Hanke tuntuu yhdistävän alueen vakinaisia ja vapaa-ajan asukkaita, joten tulemme olemaan yhdessä aika vahva vastustaja ulkomaiselle ympäristön pilaajalle.

Yhteenveto:

Muun muassa edellä mainituilla perusteilla Oulujärven Mieslahden rantaan luonnonsuojelualueiden keskelle ja vapaa-ajan asutuksen sekä ympäröivän vakituisen asutuksen keskelle suunniteltu valtavan suuri, vaarallinen, luonnoton avolouhos, jonka vaikutuksia luontoon voidaan vain arvailla tulisi jättää toteuttamatta eli toimia ehdottomasti 0-vaihtoehdon mukaan.

PP ja QQ sekä RR

Melu:

Melutasoarvioinnissa ei ole otettu huomioon kaikkia kaivosalueella tapahtuvia melua aiheuttavia töitä, mm. sitä että kaivosalueelle tullaan jo aloitusvaiheessa hakemaan myös murskauslupaa. Murskaamista tullaan siis suorittamaan, mikä tuli selvästi esille puheenvuorossa yleisötilaisuudessa 11.9.2008.

Selvityksen melua koskeissa lauseissa ei mainita murskausta lainkaan. Murskaus (kaivoskielessä ilmeisesti vasarointi) on erittäin melua aiheuttava työvaihe sisältäen korkeita meluhuippuja, iskuääniä. Meluarvot on esitetty keskiarvoina, mikä ei kerro meluvaikutusten todellista tilannetta. Erityisesti iskuäänet, impulssimelu koetaan yleensä haitallisempina ja myös häiritsevämpänä kuin tasainen melutaso. Arvioinnista puuttuu impulssimelun arviointi.

Melutasoarvioinnissa tulee arvioida kokonaismelu kaivosalueen lähellä, kun myös rekkaliikenne on käynnissä. Arvioinnissa ei ole otettu riittävästi huomioon äänen etenemistä vesistön pinnalla. Mielestämme melutason arvioinnit voimakkuuksineen ja laajuuksineen sekä meluvaikutusten arvioinnit eivät vastaa sitä, mitä ne todellisuudessa tulevat olemaan kaivostoiminnan täyden toiminnan aikana. Selvityksessä melutaso on aliarvioitu ainakin laajuuden suhteen ja myös sen haittaavuutta on vähätelty.

Yva:n mukaan tietyissä tilanteissa kaivostyötä ja kuljetuksia tapahtuu muinakin aikoina kuin klo 6-22 eli sallitaan melutyö ympäri vuorokauden. Jos melun haittaavuuden arviointi perustuu myös sen ajalliseen kestoon ja vuorokauden aikaan, silloin ei tule sallia melua aikarajojen ulkopuolelle. Sanat " tietyissä tilanteissa " on kovin epämääräinen ja mahdollistaa paljon.

Ilmanlaatu ja pöly:

Selvityksessä ei ole huomioitu kiven murskaamisen tuottamaa pölyä. Pölylaskeuman alue on liian suppea. Pölyn leviäminen on laskettu olettaen tuulettomat olosuhteet, mutta tuuleton sää on aika harvoin. Tuulien suunnista on todettu, että alueella vallitsevat etelän ja kaakon puoleiset tuulet. Pölyn haitta-arvioinnissa ei ole huomioitu sitä, että kivipöly laskeutuu lähiluontoon ja siinä olevat haitalliset aineet tulevan mäeltä alas-päin virtaavien ojien ja purojen mukana Pitkänperän veteen ja edelleen Oulujärveen. Veteen päästessään pölyllä lienee samanlainen lannoittava vaikutus kuin edellä mainittu maaperän lannoittava vaikutus. Kivipöly ei liene tarttuessaan kasvien lehdille ja neulasille hyväksi niiden kasvuille. Osa kasveista tulee häviämään. (Tässä emme ota kantaa maantiekuljetuksien aiheuttamaan pölyyn, ym., niihin puuttunevat kuljetusreitit varrella asuvat.)

Vesistövaikutukset

Pohjavesien kulkureittejä ei ole selvitetty riittävästi, riski pohjavesien muuttumisesta on olemassa. Mielestämme ympäristön ja vesien suojelun vuoksi ei pidä päästää vesistöön haitallisia aineita (esim. typpi, fosfori, nikkeli ja arseeni) Ristiriitaista on se, että maatalouden ympäristökuormitusta, haja-asutusalueiden jätevesiasioita ja etenkin ranta-asutuksen jätevesiasioita määrää laki ja asetukset sekä kaavat hyvinkin tarkkaan. Selvityksessä arseeni mainitaan haitalliseksi aineeksi ja sana " haitallinen " vähättelee arseenin vaikutuksia. Selvityksessä arseenista ei rohjeta mainita sen oikeaa haitallisuuden laatua eli sehän syöpävaarallinen aine. Selvityksen mukaan arseenin määrä vedessä kaksinkertaistuu, jossa määrässäkään se ei liene kuitenkaan haitallinen terveydelle. Haitallisten aineiden kohdalla selvitys " ei merkittävä " , "ei juurikaan" ei anna oikeaa tietoa. Mielestämme selvityksen tulee perusteellinen, oikea ja tarkka tieto olettamusten sijaan. Mies-landen Pitkänperän vesistöä ei tule enää rehevöittää kaivosalueen vesillä, sillä tutkimusten mukaan se on jo rehevien vesien luokkaa. Selvityksessä louhosvesi todetaan ravinnepitoiseksi, mutta sen vaikutus jäisi vähäiseksi alavesiin (Pitkänperään). Epäilemme, että ravinnevaikutus ulottuu ajan myötä myös Pitkänperään.

Luontovaikutukset:

Arvioinneissa tulee olla johdonmukainen, esimerkiksi seuraava: Yksityiskohtana Yva:ssa siis mainitaan, että liito-oravat voivat muuttaa aluettaan. Sama Pöyry Enviroment on tehnyt rantayleiskaavaa Paltamon kunnalle. Tässä rantayleiskaavassa liito-oravien todennäköinen (ei havaittu) esiintyminen vaikuttaa rantarakentamiseen = siis aivan pienen mökin rakentamiseen eli rannoilla asuvat liito-oravat eivät voi vaihtaa asuinalueitaan pienen rakennuksen tieltä, mutta kaivosalueen liito-oravat muutaman kilometrin päässä ovat

muuttovalmiita. Edellä mainitunlaiset ristiriidat YVA- selvitysten välillä alentavat niiden yleistä uskottavuutta ja luotettavuutta.

Luontovaikutusten arviointialue on liian suppea. Tarkastelusta puuttuvat esim. kuinka laajalta alueelta melu karkottaa eläimet. Laajan valovyöhykkeen vaikutus mm. yösaalistajiin, kun maaperä saa lannoitetta ja rehevöityy, kasvilajisto muuttuu suurten ja rehevien kasvien saadessa elintilaa. Häviävätkö myös vaateliaat suojellut kasvilajit, kun kasvilajisto muuttuu, muuttuuko myös kasveja käyttävä eläimistö ?

Vaikutus ihmisiin ja ympäristöön:

Vaikutus alueen ihmisiin on suuri. Ihmiset ovat aikojen saatossa syntyneet tänne tai valinneet seudun asuinpaikakseen tai lomapaikakseen. Valinnat ovat tapahtuneet usein juuri maisema- ja ympäristö-arvojen vuoksi. Viranomaisten ja kaivosyhtiön kannalta katsottuna asia on toinen, eli ei ole merkitystä melulla, pölyllä, ympäristön puhtaudella ja maisemalla. Maisema-arvot eri tahoilla ovat erilaiset: meistä upeita ovat luonnonmaisemat - viranomaiset voivat arvottaa kaivosmaiseman ympäristömuutoksineen paremmaksi ja arvokkaammaksi.

Paikallisten asukkaiden asenteeseen ja mielipiteisiin ei tulisi suhtautua aliarvioiden ja vähätellen esim. antaen epätarkkoja vaikuttavuusarvioita (" ei merkittävää, juurikaan. jne" - lainaukset Yva-tekstistä. Lisäksi huomautamme, että yleisötilaisuudessa jaettavassa kopioversiossa haitat ja vaikutukset ovat vielä lieventyneet itse varsinaiseen Yva-asiakirjaan verrattuna. Käytettiin vielä useammin sanoja "pääosin", "ajoittain", "ei juurikaan", " ei ole merkittävää", " eivät aiheuta merkittäviä", " ulottuu enintään", " voi muuttua", " vaikutukset lieviä". Arviot tulee ilmaista selkeästi.

Kannatamme 0- vaihtoehtoa eli vastustamme Mieslanden Pitkänperän kaivos hanketta, koska riski ympäristön viihtymättömäksi muuttumiseen on suuri sekä vaikutus ympäröivään luontoon on haitallinen.

SS ja TT

Tielinjaus VE 3:n vaikuttaakokonaisvaltaisesti kiinteistön käyttöön, arvoon ja viihtyvyyteen. Tämä linjaus jakaa tilan kahteen osaan, jolloin kiinteistöllä liikkuminen mm. tilan luoteis- puolella oleville taloudelle välttämättömille talousmetsäpalstoille, soranottopaikalle ja perunapelloille vaikeutuu merkittävästi. Tämä aiheuttaa mittavia ongelmia Heinälän asukkaille. Lisäksi VE 3:n linjausehdotus on laadittu ennen Heinälän pohjois-itäpuolella toteutettua peltoaluetta, josta metsää on kaadettu. Tämä aiheuttanee liikennemelun (sekä kaivostoiminnan äänien) kantautumisen kiinteistön alueelle helpommin, koska suojaava metsävyöhyke puuttuu.

YVA- katselmuksessa Paltamon Mieslahdessa 11.9.2008 ilmoitettiin sivukiven kuljetusreitti Mineraalin kaivosalueelle avoimeksi. Mikäli tämä suoritetaan Losotörmäntietä pitkin, tulee Heinälän tilalle merkittäviä ongelmia. Liikenne kulkee n. 10 metrin päästä asuinrakennuksesta. Asuinrakennus ei tule kestämaan kuljetusliikenteen aiheuttamaa tärinää, joka kulkeutuu suopohjaisella alueella voimakkaasti. Raskasliikenteen kasvu aiheuttaa turvallisuusriskin kiinteistön liittymässä. Ppöly- ja pakokaasupäästöt kasvavat merkittävästi. Eli kiinteistön asuinviihtyvyyden alenee.

Aikaisemmin tehdyt koeräjäytykset ja kaivostoiminnan melupäästöt tuntuivat huomattavilta kiinteistön alueella. Kiinteistön pohjois- itäpuolinen metsäalue toimi luontaisena meluvallina tällöin. Nyt alue on muutettu peltokäyttöön, jolloin tulevat kaivostoiminnan melupäästöt tulleen kasvamaan.

Mikäli kaivostoiminta aloitetaan Pitkänperän alueella, toiminta tulee aiheuttamaan Heinälän tilalle ja niiden asukkaille mittavia ongelmia. Kartalta katsottuna tila jää kaivostoiminnan keskelle. Tämä vaikuttaa alueen viihtyvyyteen ja tilan toimivuuteen.

Pohjavaaran Seutu ry

Pohjavaaran Seutu ry on kolmen Sotkamon kylän, Pohjavaaran, Rimpilänniemen ja Korvaniemen kylien yhteinen rekisteröity kyläyhdistys. Pohjavaaran Seutu ry haluaa antaa muistutuksen Mondo Minerals Oy:n Mieslanden kaivoshankkeen YVA-selostuksesta.

Mondo Minerals Oy suunnittelee uuden kaivoksen perustamista Paltamon Mieslanden alueelle. Talkkimalmin louhintamäärä olisi enimmillään 500 000 tn/vuosi. Malmi on tarkoitus kuljettaa jalostettavaksi Mondo

Minerals Oy:n Sotkamon Lahnaslammen tehtaille. Yksi malmin kuljetusreitinvaihtoehto on Kajaanin Jormuan kautta Jormuantietä pitkin ja edelleen Pohjavaarantietä Pohjavaaran kylän kautta Vuokattiin ja siitä Mondo Minerals Oy:n Lahnaslammen tehtaille. 500 000 tonnin vuosittaisella louhintamäärällä tämä tarkoittaisi 50 täysperävaunurekan kulkemista kyseisellä tieosuudella päivittäin vuosikymmeniksi eteenpäin.

Pohjavaaran Seutu ry huomauttaa, että Jormuantie on kapea ja mutkainen ja Pohjavaarantie kulkee Pohjavaaran kylän läpi ja vilkkaan Pohjavaaran ala-asteen ohitse. Kyseisillä teillä kulkee päivittäin sekä kävelen että pyöräillen paljon pieniä lapsia kouluun ja koulusta kotiin teiden laitamia pitkin, koska kävely-/pyöräteitä ei ole. Lisäksi kyseistä reittiä pitkin kulkee jo nykyisin useita rekkoja päivittäin Kuhmo-Oulu välisen tavaraliikenteen vuoksi, ja malmin kuljetus ko. reittiä pitkin lisää rekkaliikennettä entisestään. Pohjavaaran Seutu ry huomauttaa, että lisääntyvä rekkaliikenne aiheuttaa todella suuren turvallisuusriskin kyseisillä tieosuuksilla. Pohjavaaran Seutu ry epäilee myös, että Jormuantien rakenne ja kantavuus tuskin edes kestävä raskaiden autojen jatkuvaa liikennettä. Lisäksi Pohjavaaran Seutu ry huomauttaa, että kyseinen vilkas rekkaliikenne lisää entisestäänkin melua ja aiheuttaa kohtuutonta meluhaittaa Jormuantien varren ja Pohjavaaran kylän asukkaille.

Pohjavaaran Seutu ry esitti arviointiohjelmavaiheessa, että rautatievaihtoehto on myös tutkittava ympäristövaikutusten selvitysvaiheessa yhtenä kuljetusvaihtoehtona. Oulu-Kontiomäki – rata, jota pääsee edelleen teollisuusraidetta pitkin Mondo Minerals Oy:n Sotkamon Lahnaslammen tehtaille, sijaitsee noin 3 km etäisyydellä Mieslanden suunnitellusta louhosalueesta. Rautatien käyttö kuljetuksiin on ehdottomasti turvallisin ja vähiten melua aiheuttava kuljetusvaihtoehto.

Pohjavaaran Seutu ry vastustaa ehdottomasti Mondo Minerals Oy:n malmin kuljettamista Mieslandesta Jormuantietä pitkin ja Pohjavaaran kylän läpi ja esittää, että ympäristökeskus edellyttää toiminnanharjoittajaa selvittämään rautatievaihtoehtoa kuljetusreitteinä ympäristölupahakemusta varten ja ennen kuljetusreiteistä tehtäviä päätöksiä.

Savirannan Kyläseura ry

Kaivoksen hyödyt:

Kaivostoiminnan aloittamisesta ei ole todettu hyötyä Savirannan kylälle eikä Paltamon kunnalle. Esimerkiksi työllistävää vaikutusta ei ole todettu.

Kaivoksen haitat:

Kaivoksen välittömässä läheisyydessä on arvokkaita luonnonsuojelualueita mm. Matokallio-Kylmänpuron Natura-alue sekä Antinmäen alueella Natura- ja yksityisiä luonnonsuojelualueita. Kaikki alueet ovat kaivosalueen vaikutuspiirin sisäpuolella tai sen välittömässä läheisyydessä. Ed. alueiden säilymiselle nykyisessä tilassa ei ole annettu varmuutta, joten kyläläisten huoli kaivoksen vaikutuksista luonnonsuojelualueiden tuhoutumiselle on voimakas.

Pölyhaitat luonnonsuojelualueilla on jätetty huomioimatta, vaikka kaivosalueen ja läjitysalueen läheisyydessä olevat suojelualueet jäävät pölylaskeuman alle. Arvioiden mukaan pöly laskeutuu 200 metrin päähän kaivoksesta ja tuulen suunnista ja voimakkuudesta riippuen etäämmälle. Alun perin ilmapäästöjen tarkastusalue ulottuu n. 2 km:n etäisyydelle kaivosalueesta, pohjautuen muilta vastaavilta kaivosalueilta saatuihin kokemuksiin. Mahdollinen murskaustoiminta aiheuttaa lisääntyvää pölyhaittaa.

Kaivostoiminnan päästöt kulkeutuvat Kylmänpuroa myöten aina Mieslahden Kylmänlahteen saakka, jonka seurauksena kaivosalueen vaikutusalueelle kuuluvat myös useat kymmenet vapaa-ajan asujat.

YVA-selostuksessa ei ole selkeää suunnitelmaa läjitysalueiden päästöjen ehkäisystä Kylmänpuron varrelle. Lisäksi Rytisuon puoleisen läjitysalueen päästöjen puhdistamisesta ja suotovesien hoidosta ei ole selvitystä. Läjitystyön pöly-, melu- ja haitallisten aineiden haitoista ei ole riittävää selvitystä.

Luonto:

Natura-alueella olevia harvinaisia kasveja on YVA-selostuksessa mainittu vain viisi. Alueella ja sen välittömässä läheisyydessä esiintyy kymmeniä eri tavoin seurattavia kasveja, joista harvinaisimpana Kainuun nurmihärkki. Lisäksi alueella esiintyy serpentiinipikkutervakko, joka kuuluu erityisesti suojeltaviin lajeihin.

Rauhoitettuja lajeja alueella ovat mm. verikämmekkä, soikkokaksikko ja valkovuokko. Kaikki harvinaiset kasvit esiintyvät suunnitellun sivukiven läjitysalueen laidalla, jonne pöly laskeutuisi. Miten merkittävä haitta kaivostoiminta tulisi olemaan suojelualueille ja tulisiko se merkittävästi heikentämään alueen Natura-arvoa, sitä ei ole selostuksessa määritelty.

Kaivospiirin alueen ympäristö on joka suunnalta monipuolinen harvinaisen kasvillisuuden ja eläimistön suhteen ja kyläläiset ovat voineet olla ylpeitä luonnostaan. Mielestämme kasvien hävittämisestä ja kasvien esiintymispaikkojen hävittämisestä ja heikentämisestä asetetut luonnonsuojelulain 42. ja 47 §:t eivät toteudu alueella.

Haitalliset aineet ja vesistö:

YVA-selostuksessa on vähäisesti kerrottu malmin sisältävien myrkyllisten aineiden, kuten nikkelin ja arseenin vaikutuksista, jos ne kerääntyvät luontoon ja järveen. Tarkkaa arviota arseenin määrästä ei ole annettu, vaan on todettu arseenipitoisuuden vaihtelevan paljon ja määrän jäävän kokonaisuutena melko alhaiseksi. Pitkänperänlahti on kuivina vuoden aikoina aika vähävetinen ja silloin runsas kaivosvesi muuttaa Pitkänperän ekologiaa huomattavasti.

Kaivosvesien puhdistamisesta on YVA-selostuksessa maininta, että pudistetaan. Selvityksessä tulisi olla suunnitelma kuinka ja millä aikataululla puhdistaminen tapahtuu. Mahdollinen kemikaalien käyttö tulisi ilmoittaa selkeästi.

Mieslahti on erittäin tärkeä kotitarve- ja virkistyskalastusalue Savirannan ja Mieslahden kylille sekä Kontiomäen taajamalle. Ranta-alueet on ympärivuotisesti asuttuja ja vapaa-ajanasumista on erittäin runsaasti. Maa-alueiden ja kiinteistöjen käyttöarvon pelätään laskevan kaivosalueen johdosta.

YVA-selostuksessa on merkitty yksi selkeytys/puhdistusallas kaivoksen ja Pitkänperänlahden välille. Vesistövaikutukset kohdistuvat kuivatus-, suoto-, ja valumavesien osalta Mieslahden perukkaan eli Pitkänperään, jonne poistovedet johdetaan Pitkämpuroa myöten. Selvityksessä mainitaan, että kaikki vesistöön johdettava vesi käsitellään. Tarkempaa mainintaa käsittelytavasta ei ole mainittu. Samoin ilmoitetaan kuormituksen pitämisestä halutuissa rajoissa. Suunnitelmaa, kuinka toimitaan, jos altaista vesi pääsee virtaamaan hallitsemattomasti, esimerkiksi padon murtuessa, ei ole annettu. Kyläläisille tulisi selvittää riskien hallinta vesistöihin johdettavien vesien osalta tarkemmin. Selostuksesta puuttuu tutkimus, miten kaivosveden puhdistukseen mahdollisesti käytettävät aineet vaikuttaisivat järveden koostumukseen. Kaivoksen vesipäästöt tulevat muuttamaan tärkeän kutulahden veden koostumusta. Epäonnistuneen kudut vaikuttaisivat kalakan-toihin pitkälle tulevaisuuteen. Sivukiven läjitysalueilla happamien suotovesien muodostumista pidetään selvityksen mukaan mahdollisena.

Melusaaste kantautuu järvellä kauas ja on epämiellyttävää sekä häiritsevää. Sen vaikutus asumisen viihtyvyyteen ja järven virkistyskäyttöön on merkittävä. Kaivostoiminnan kokonaisuutena ei ole selvityksessä tuotu esille. Louhinta, räjäytykset, liikenne ja mahdollinen murskaustoiminta yhdessä nostavat kokonaisuutena määrää huomattavasti.

Sosiaaliset vaikutukset:

Kaivoksen toiminnasta aiheutuvaan alueen asukkaiden sosiaaliseen vaikutukseen ei ole kiinnitetty arvioinnissa tarpeeksi huomiota. Sosiaalinen vaikutus on varmasti merkittävä, mutta myös vaikeasti määriteltävissä. Suunniteltu kaivosalue on erittäin suosittu ja tärkeä luonnontarkkailualue, sekä laajalti tunnettu sienestys- ja marjastusalue.

Pitkänperänlahti, sekä Kylmänlahti on lintujen muutto- ja ruokailupaikkoja. Niissä nähdään keväisin ja syksyisin runsaasti eri lajeja, jotka ruokailevat viikkojakin muuttomatallaan. Sorsalinnut pesivät alueella ja joutsenet kasvattavat poikueitaan kesäisin.

Suunniteltu kaivosalue on tärkeää metsästysaluetta ja siten erittäin merkityksellinen sosiaalisen toiminnan ylläpitäjä kylällä. Liikennetiheyden on arvioitu olevan noin 15 rekkaa vuorokaudessa, selvityksessä ei ole mainintaa rekkajen kulkevan molempiin suuntiin. Kaivostoiminnan aiheuttaman melun ja raskaan liikenteen lisääntyminen karkottaa riistaa alueelta. Kyläläiset kokevat Savirannan maineen arvokkaana ja luonnonkauniina asumisalueena kärsivän huomattavasti ja metsästystoiminnan hiljentyvän merkittävästi.

Räjähätyksistä aiheutuvat tärinät ja melut vaikuttavat oleellisesti eläinten pysymiseen metsästysalueella. Lisäksi esille tullut murskaustoiminta lisää melua huomattavasti. Selvityksessä meluarvot on esitetty keskiarvoina.

Kaivoksen melusaaste ja kalakannoille arvaamaton vesien muutos on pilaamassa lahden käytön kaikenlaisen virkistäytymiseen.

Vaikutukset elinkeinoihin ja asumiseen:

Räjähätyksistä on tärinää havaittu v. 2006 koelouhinnan aikana Savirannan puolella yli kilometrin etäisyydellä louhokselta. Alueella on kolme ympärivuoden asuttua taloa ja seitsemän kesäasuntoa, joista osaa käytetään paljon myös talviaikaan ja joista yksi on matkailuelinkeinon käytössä. Alue olisi tarkoin tutkittava esim. koeräjähätyksillä ja herkillä, useisiin paikkoihin asennetuilla antureilla, jotta mahdolliset vahingot voitaisiin huomata heti.

Melu ja päästöt aiheuttavat Oulujärven matkailu-, virkistys- ja kalastuskäytön heikentymistä. Lomasuuntojen vuokraustoimintaan luontoa vahingoittavat seikat vaikuttavat suoraan. Luontoa ja kalastusmahdollisuuksia arvostetaan nykyisin hyvin paljon. Kalakantoihin vaikuttavat seikat, kutuolosuhteet ja veden laatu ovat siinä avainasemassa.

Oulujärven matkailun kehittämiseksi on tehty kunta- ja maakuntatasolla määrätietoista työtä, jonka koetaan olevan vaarassa mahdollisen kaivostoiminnan vuoksi.

Tulevaisuus:

Kyläläiset kokevat kaivostoiminnan mukanaan tuomia haittatekijöitä asuinviihtyvyyttä voimakkaasti huonontavina tekijöinä. Kyläläisten, vakituksesi ja väliaikaisesti kylällä asuvien ikääntyessä, pelkona on kylän autioituminen ja kylätoiminnan loppuminen.

Luonto ja suojeltavat kasvit ovat olleet kyläläisten ylpeyden aihe. Huolenaiheena kaivostoiminnan alkaessa ovat luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden tuhoutuminen. Kaivospölyn vaikutuksia kasveille ja vesistöille ei pystytä arvioimaan. Kyläsuunnitelmassa mainitut ulkoilukohteet ja niiden kehittäminen ovat vaaka- laudalla.

Savirannan kyläseura ry kannatta 0-vaihtiehtoa eli kaivostoimintaa Mieslahden Pitkänperässä ei aloiteta, koska riskien ja haittojen selvittäminen luonnon ja asuinympäristön osalta on puutteellinen.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hankekuvaus ja vaihtoehdot

Arviointiselostuksessa on esitetty selkeästi hankkeen tarkoitus, sijainti ja taustavaiheet. Hankevaihtoehdot muuttuivat merkittävästi arviointiohjelmassa esitetystä. Muutosta on perusteltu arviointiselostuksessa. Hankevaihtoehtojen muuttuminen kesken YVA-menettelyn aiheuttaa kuitenkin epäselvyyksiä ja se on tuotu esille useimmissa mielipiteissä. YVA-menettely tulee uudelleen harkittavaksi, mikäli hanke laajenee myöhemmässä vaiheessa tässä YVA-menettelyssä esitetystä.

Päävaihtoehdot eivät ole varsinaiset toteuttamisvaihtoehdot, joiden kesken tullaan tekemään valintaa, vaan todelliset vaihtoehdot liittyvät toimintojen – sivukivien läjitysvaihtoehdot, tielinjauvaihtoehdot – sijoittamiseen. Näiden vaihtoehtojen keskinäinen vertailu tuo esiin todellisia eroja vaikutusten kannalta. Läjitys- alue- ja tievaihtoehtoja ei ole kuitenkaan systemaattisesti vertailtu keskenään eikä tuotu esiin kunkin tekijän kannalta vähiten haitallista vaihtoehtoa.

Kaavoitus

Hankealueen kaavoitusta on käsitelty kohdissa 2.8 ja 5.1.1. Kaavoituksen yhteydessä on käsitelty perusteellisesti maakuntakaavaehdotusta. Nykyisellä on kuitenkin lainvoimainen kaava Kainuun 3. seutukaava, jossa otetaan kantaa hankealueen maankäyttöön. Arviointiselostuksessa Kainuun 3. seutukaava on mainittu, mutta em. kaavaa olisi pitänyt selvittää ja kuvata karttaesityksin maakuntakaavaehdotuksen ohella.

Ympäristön nykytila

YVA-selostuksesta on nähtävissä, että hankealueen ympäristön nykytilasta on runsaasti olemassa olevaa tietoa, joka on suurimmaksi osaksi koottu kattavasti arviointiselostukseen sivuille 15-38. Luonnonympäristön nykytilan kuvaus perustuu olemassa olevaan tietoon (Geologian tutkimuskeskuksen nykytilaselvitys v. 2001, ympäristöhallinnon Hertta Eliölajit –tietojärjestelmästä lokakuussa 2006 poimitut tiedot, Natura-tietokanta sekä luonnonsuojelualueiden luontotyyppi-inventointien tulokset, jotka on tallennettu Metsähallituksen ns. YSA-GIS-tietokantaan) sekä kasvillisuutta, kasvistoa ja liito-oravan esiintymistä koskeviin maastotarkistuksiin vuosina 2006-2008. Täydentäviä maastoseelvityksiä on tehty runsaan viikon verran. Maastotarkistusten tulokset on esitetty kahdessa karttaliitteessä ja YVA-selostuksen tekstissä. Erillistä raporttia ei ole. Selvitysten riittävyteen ei ole selostuksessa otettu kantaa, mutta epävarmuustekijäksi on mainittu biologisten prosessien monimutkaisuus sekä sattuman merkitys.

Ympäristökeskuksen mielestä maastossa tutkittu alue on liian suppeasti rajattu sekä länsi- että itäpuolelta. Tielinjausta VE3 on tarkasteltu vain kartalla. Sivukiven läjitysvaihtoehto 2:n alue on tutkittu maastossa vain osittain. Kylmänpuron laakson kasvillisuudesta tarvittaisiin myös tarkempi ja kattavampi kartoitus haitallisten vaikutusten merkityksen arvioimiseksi. Koko selvitysalueen kasvipeitteen luonnehdinta on alueen monimuotoisuus ja rehevyys huomioon ottaen melko yleispiirteinen. Seudulle omaleimaisten ns. serpentiinivaikutteisten metsien ja kalliokasvillisuuden mahdolliseen esiintymiseen ei ole kiinnitetty huomiota. Ainakin yksi luonnontilainen lähde paikallistien 19081 pohjoispuolella Kylmänpuron varressa puuttuu kartoilta. Liito-oravan esiintymisestä Kylmänpuron laaksossa on olemassa uusia havaintoja, jotka eivät ole ehtineet mukaan selvitykseen ja jotka tulee ottaa huomioon vaihtoehtojen vertailussa. Selvitykset muiden luontodirektiivin liitteessä IV mainittujen tiukasti suojeltujen lajien esiintymisestä kaivosalueella ja päästöjen vaikutusalueella puuttuvat. Tehdyt selvitykset antavat kuitenkin käyttökelpoista tietoa toimintojen sijoittumista koskevien ratkaisuvaihtoehtojen vertailua varten.

Ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutukset on läpikäyty systemaattisesti: vaikutusmekanismi ja tarkastelualueen laajuus, arviointimenetelmät ja epävarmuustekijät, vaikutukset, vaikutusten merkittävyys, haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen. Yhteenvedossa on tärkeimmiksi kokonaisuuksiksi arvioitu tämän hankkeen osalta: vaikutukset ihmisiin (alueiden käyttö ja luonne), vesistöihin (Kylmänpuro, Pitkäperä ja Jormuanlahden suunta), alueen luontoon ja pohjavesiin. YVA-selostuksen lopussa on myös kuvattu ympäristövaikutusten tarkkailua esim. käyttö-, päästö-, vesistö-, kalatalous-, pohjavesitarkkailu sekä melu, värinä ja jätteet. Tarkkailun sisältövaatimukset tarkentuvat ympäristöluvan sekä tarkkailuohjelman hyväksynnän yhteydessä. Ympäristövaikutusten tarkastelun yhteydessä olisi ainakin merkittävämpien vaikutusten osalta pitänyt tarkastella myös mahdollisia riskejä ja onnettomuustilanteita ja miten nämä voidaan tehokkaasti ennakoita ja estää.

Ilman laatu

Hankkeesta vastaavalla on tietoa kaivostoiminnan vaikutuksista ilman laatuun vastaavista hankkeista esim. Sotkamon kaivoksella. Ilman laatuun vaikuttavina tekijöinä on arvioitu liikenteen (malminkuljetus) ja työkoneiden aiheuttamat päästöt sekä pölyämisen vaikutukset. YVA-selostuksessa on sivulla 40 mainittu, että Mieslahteen ei suunnitella murskausta. Myöhemmässä vaiheessa kuitenkin sivukiven murskauksen mahdollisuutta pidetään todennäköisenä. Ilman laatuun vaikuttavien tekijöiden yhteydessä olisi pitänyt erillisenä kappaleena tarkastella murskaustoiminnan vaikutuksia sekä muita mahdollisia päästölähteitä esim. sivukivikasojen mahdollinen pölyäminen ennen maisemointia.

Monissa mielipiteissä oli kiinnitetty huomiota pölyämisen mahdollisiin vaikutuksiin luonnonsuojelualueilla. Puutteena voidaan pitää, että YVA-selostuksessa ei ole selvitetty louhinnasta, mahdollisesta murskauksesta ja muusta kaivostoiminnasta aiheutuvan mahdollisista pölyämisen vaikutuksista Natura- tai muiden alueiden kasvillisuuteen. Arviointiselostuksessa ei käy riittävän tarkasti ilmi myöskään arvioidujen pölypäästöjen vaikutusalue eikä pölypäästöjen volyyymi. Selostuksen sivulla 42 todetaan, että kaivostoiminnan pölypäästöt vaikuttavat kaivoksen lähialueella ja lähiasutukselle ei arvioida aiheutuvan haittaa, jolla olisi viihtyisyyden tai terveyden kannalta merkitystä. Selostuksesta ei saa käsitystä siitä, miten johtopäätökseen on päädytty. Pölyvaikutuksia voidaan selostuksen mukaan havaita kuitenkin kilometrin etäisyydellä kaivoksesta.

Jätteet ja sivutuotteet sekä maa-, kallioperä ja pohjavesi

Sivukivillä on kaivostoiminnassa merkittävä osuus. Arviointiselostuksessa ei ole kuvattu yksityiskohtaisesti, miten sivukivialueiden läjityksestä aiheutuvat haittavaikutukset esimerkiksi pohjavesiin aiotaan estää. Natura-arviointiraportissa (liite 15, s. 14) todetaan, että läjitysalue VE1 olisi tarkoitus pohjata suotovesien talteen saamiseksi, mutta YVA-selostuksessa tästä ei löydy mainintaa. GTK on antamassaan lausunnossa (liite 19) kuvannut Mieslahden talkkiesiintymän sivukivien ympäristökelpoisuuden ja antanut suositukset läjitykselle. Arviointiselostuksessa olisi pitänyt käsitellä sivukivialueiden rakenteet yms. edellä mainitun lausunnon perusteella.

Happoa tuottavien sivukivien osalta paras tekniikka (BAT) on sijoittaa em. sivukivet louhostäyttöön veden alle (liite 19, GTK). Vaihtoehtona GTK:n lausunnossa on tarkasteltu happoa tuottavien sivukivien läjittäminen maan päälle, jolloin toiminta edellyttää vesienkäsittelyn järjestämistä jätealueelta tuleville vesille. Arviointiselostuksessa on esitetty vaihtoehtoiset läjityspaikat sivukiville. Sijoittamisvaihtoehdoissa ei ole kuitenkaan esitetty yksityiskohtaisesti, miten jätealueen pohja aiotaan eristää ja miten jätevedet tullaan käsittelemään. Ympäristölupahakemuksessa tulee tarkastella parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltamista kyseisten happoa tuottavien jätteiden osalta. Mikäli hakija päätyy YVA-selostuksen mukaiseen läjitykseen (läjitys louhosalueen ulkopuolelle), toimintamallille täytyy olla perustelut. Läjitysvaihtoehdot on esitetty, mutta varsinainen läjitysvaihtoehtojen vertailu on jätetty tekemättä. Vaihtoehtoisten läjitysvaihtoehtojen osalta tulee VE2 osalta tehdä täydentäviä ympäristöselvityksiä ympäristölupahakemusta varten.

YVA-selostuksen maa- ja kallioperäselvityksissä on huomioitu myös monissa mielipiteissä esille tuotu ofioliittikompleksien olemassa olo hankealueella. YVA-selostuksen liitteenä on GTK:n lausunto (liite 20) em. asiasta.

Kaivojen ja lähteiden liittäminen tarkkailun piiriin tarkentuu ympäristölupaprosessin yhteydessä, kun lopullinen kaivoksen tarkkailusuunnitelma hyväksytään.

Vesistöt

Vesistövaikutukset on kuvattu havainnollisesti karttaesityksillä. Arviointiselostukseen olisi ollut tarpeellista kuvata erilaiset kaivostoiminnassa muodostuvat vedet ja miten niitä puhdistetaan ennen vesien johtamista kaivosalueen ulkopuolelle eli kokonaisuudessaan kaivostoiminnan vesitalous ja vesienkäsittely. Natura-arviointiraportissa (liite 15) vesienkäsittelyn vaihtoehdot on kuvattu YVA-selostukseen nähden hieman poikkeavasti.

Puutteena voidaan mainita Paltamon kunnan ja Kajaanin kaupungin lausunnoissa esille tuodut riskitilanteet. Likaantuneiden vesien kokonaisuudeksi on arvioitu muodostumisalueen laajuuden perusteella 430 000 m³/v. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu vesien käsittelyjärjestelmässä mahdollisesti tapahtuvien onnettomuus- tai häiriötilanteiden aiheuttamia seurauksia vesistöissä ja muussa ympäristössä. Erityisesti louhosvesien käsittelyn osalta selostuksessa ei ole kaikilta osin tarkasteltu parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavia toimia, joilla voidaan ehkäistä ja rajoittaa haitallisia ympäristövaikutuksia.

Toinen puute on Kajaanin kaupungin lausunnossakin mainittu asia: YVA-selostuksessa on esitetty, että Mineraalin altaan tyhjennys tapahtuisi kevättulvien aikana, jolloin vesien laimeneminen olisi suurinta. Selvityksessä ei ole arvioitu minkälaisia vaikutuksia tyhjennyksestä johtuvasta lisääntyneestä virtauksesta aiheutuu laskuosiin ja millaisia vaihtoehtoja tyhjentämiselle on mahdollisesti aiheutuvien haittojen välttämiseksi. Arviointiselostuksessa olisi pitänyt tuoda esille myös Mineraalin louhoksen täyttämisen jälkeinen jälkihoito.

Rantojen käyttö ja kalatalous

Hankkeen vaikutuksia rantojen käytön ja kalatalouden kannalta on kuvattu melko suppeasti. Useissa mielipiteissä on kuitenkin tuotu esille huoli, joka kohdistuu rantojen virkistyskäytön ja kalatalouden muuttumiseen. Kainuun TE-keskus toteaa lausunnossaan, että arviointiselostus on kalataloudellisten vaikutusten arvioinnin osalta pääosin riittävä. Selostuksessa ei ole esitetty tietoja hankkeen vaikutusalueen purovesien kalastosta. Tieto kalaston koostumuksesta on kuitenkin oleellinen arvioitaessa luvituksen yhteydessä kompensatiota ja tarkkailun tarvetta. Lupahakemuksessa on tarpeellista esittää niiden purovesien kalastotiedot, joihin vesiä suunnitellaan johdettavaksi.

Kasvillisuus, eläimistö ja luonnonsuojelukohteet

Luontovaikutuksista on arvioitu kasvillisuuteen, uhanalaisiin ja rauhoitettuihin kasvilajeihin, eläimistä lähinnä liito-oravaan sekä luonnonsuojelualueisiin ja suojeluohjelmien kohteisiin kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutusmekanismeista on tarkasteltu suoria vaikutuksia, joita syntyy kaivostoimintojen ja uusien tielinjausten alueilla sekä välillisiä vaikutuksia, joista merkittävimmäksi on arvioitu pintavalunnassa tapahtuvat muutokset. Melun vaikutukset eläimistöön sivuutetaan maininnalla. Pölyämisen ei arvioida olevan merkittävää eikä siitä arvioida aiheutuvan kasvillisuusvaikutuksia.

Kasvillisuusvaikutusten arviointi jää yleispiirteiseksi eikä siinä mennä luontotyyppitasolle. Alueen luonnontila todetaan jo nykyisellään avohakkuiden ja ojitusten muuttamaksi. Yksityiskohtaisempi luontotyyppien tarkastelu eri läjitys- ja tievaihtoehdoissa olisi kuitenkin ollut paikallaan, koska seutu on huomattavan rehevää, ja luonnontilan heikentymisestä huolimatta alueella on edelleen reheviä luontotyyppisiä ja niiden vaatealiasta lajistoa. Läjitysvaihtoehdon VE1 läntisellä osa-alueella on lähdepuro ja lehtokasvillisuutta, vaikka alueella on tehtykin hakkuita. Kylmänpuron laakson luontoarvot sivuutetaan Natura-rajauksen ulkopuoliselta osalta, vaikka puron varressa on Natura-rajauksen yläpuoleisellakin osalla lehtoa, rehevää korpea ja runsasvetinen lähde. Toisin kuin YVA-selostuksessa (s. 55) todetaan, Kylmänpuron laaksossa Natura-rajauksen ulkopuolella on metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä kohteita. Tievaihtoehdoissa VE 1.1 ja 1.2 luontokohteena arvokkaan Kylmänpuron laakson poikki tulisi kaksi uutta ylitystä, vaihtoehdoissa VE 1.3 ja VE4 yksi ylitys. Tievaihtoehdon VE3 kasvillisuusvaikutuksia ei ole arvioitu kuin karttatarkasteluna, mitä ympäristökeskus ei pidä riittävänä.

Uhanalaisten ja rauhoitettujen kasvilajien esiintymistä suoria vaikutuksia kohdistuisi selostuksen mukaan rauhoitettuun valkovuokkoon (läjitysvaihtoehdot VE2, Rytisuo) sekä erityisesti suojeltaviin serpentiinipikkutervakkoon ja kainuunnurmihärkkiin (Mineraalin louhoksen täyttö). Välillisiä vaikutuksia kohdistuisi vesitalouden muutosten kautta rauhoitettuun soikkokaksikkoon (läjitysvaihtoehdot VE1, läntinen) sekä Kylmänpuron laaksossa esiintyvään silmälläpidettävään vienansaraan. Aikaisempien tietojen valossa ympäristökeskus pitää lisäksi mahdollisena, että läjitysvaihtoehdon VE1 (läntinen) alueella esiintyy myös valkovuokkoa, vaikka sitä ei selvitysten maastotöissä havaittu. YVA-selostuksessa ei ole arvioitu, kuinka merkittävän osan mainittujen lajien Kainuun populaatioista eri vaihtoehdoissa häviävät esiintymät muodostavat. Selostuksessa ei ole myöskään tarkasteltu mahdollisia korvaavia kasvupaikkoja esimerkiksi Mineraalin louhoksen täytössä häviävälle serpentiinipikkutervakolle niin kuin ympäristökeskus esitti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnon. Selvennyksenä todettakoon, että Mineraalin louhoksen serpentiinipikkutervakoesiintymälle ei ole tehty luonnonsuojelulain 47 §:n mukaista ympäristökeskuksen rajaamispäätöstä, ja että kainuunnurmihärkin esiintyminen Mineraalin louhoksessa on epävarmaa. Rauhoitettujen soikkokaksikon ja valkovuokon hävittäminen kaivostoiminnassa edellyttää luonnonsuojelulain 48 § mukaista ympäristökeskuksen lupaa poiketa ko. lajien rauhoitussäännöksistä. Lupaharkinnassa tarvitaan tietoja esiintymän merkityksestä ja sen häviämisen vaikutuksista lajin suotuisaan suojelutasoon.

Luonnonsuojelualueista ja suojeluohjelmien kohteista ja muista arvokkaista luontokohteista (perinnebiotoopit, arvokkaat kallioalueet) suoria tai välillisiä vaikutuksia on koko hankkeessa arvioitu kohdistuvan Kylmänpuron laaksoon, joka on osa Natura-verkoston kohdetta (FI1200304). Läjitysvaihto VE1 (itäinen) sijoituisi kahden Natura-alueelle perustettujen yksityisten luonnonsuojelualueiden viereen, minkä on arvioitu aiheuttavan kuivumista pintavalunnan ja veden suotautumisen estymisen vuoksi. Läjitysalueet VE1 ja VE2 sijoittuvat osittain soidensuojeluohjelman kohteen Antinsuon letto (SSO110373) päälle. Muihin suojelukohteisiin ei ole arvioitu kohdistuvan suoria tai merkittäviä välillisiä vaikutuksia. Tielinjausvaihtoehdoista VE2:lla ja VE3:lla ei olisi vaikutusta muihin suojelukohteisiin kuin Antinsuon leton SSO-alueeseen. Muilla linjauksilla arvioidaan olevan välillistä vaikutusta Tololanmäen lehdon ja Kylmänpuron laakson luonnonsuojelualueisiin. Ympäristökeskus pitää johtopäätöksiä perusteltuina.

Eläimistöön kohdistuvien vaikutusten arviointi koskee vain liito-oravaa. Sivukiven läjitysvaihtoehdot VE1 (Heinimäki) sijoituisi YVA-selostuksen mukaan liito-oravan elinalueelle, missä on havaittu todennäköinen pesintä. Tielinjausvaihtoehdot VE1.1, VE1.2, VE1.3 ja VE4 kulkisivat liito-oravan elinpiirin poikki Kylmänpuron kuusikossa ja paikallisten reunametsässä. Kylmänpuron kuusikossa on selvityksen valmistumisen jälkeen löytynyt runsaasti merkkejä liito-oravan esiintymisestä, ja myös mahdollisen pesinnän selvittämiseksi on tehtävä lisää maastotutkimuksia. Puronvarren kuusikko on tärkeä liito-oravan kulkuyhteyksien säilyttämiseksi. Myös tievaihtoehdot VE3 saattaa kulkea läheltä liito-oravan esiintymisaluetta Mineraalissa. Sivukiven läjitysvaihtoehdon VE1 (Heinimäki) sekä mahdollisesti myös edellä mainittujen tievaihtohteiden toteuttaminen edellyttäisi luonnonsuojelulain mukaista poikkeamislupaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisen ja heikentämiskiellosta. Lupa voidaan myöntää vain luontodirektiivin artiklassa 16(1) mainituilla perusteilla, jos ei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jos poikkeaminen ei heikennä lajin suotuisaa

suojelutasoa. Myös kaivosalueen sisäisessä liikenteessä on otettava huomioon liito-oravan kulkuyhteyksien säilyttäminen muun muassa Heinimäen ympäristössä. Liito-oravaan kohdistuvien haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuuksia on tarkasteltu vain yleisellä tasolla. Konkreettisia esityksiä esimerkiksi sivukiven läjitys- ja tielinjausvaihtoehdoista ei ole tehty.

Muiden luontodirektiivin IV-liitteen tiukasti suojeltujen eläinlajien kuten viitasammakon, lepakoitten tai selostuksessa nimettyjen lajien osalta arviointia ei ole tehty, mikä on ympäristökeskuksen mielestä merkittävä puute YVA-selostuksessa. Viitasammakosta on lisääntymisaikaisia havaintoja mm. Mieslahdelta, ja sammakkoeläinten tiedetään olevan herkkiä ympäristön tilan muutoksille. Kaivosvesien johtamisen vaikutukset viitasammakon mahdollisiin lisääntymispaikkoihin Pitkänperänlahdella on aiheellista selvittää. Mikäli jotain luontodirektiivin IV-liitteen lajia tai lajeja ei ole pidetty tarpeellisena käsitellä esimerkiksi lajin levinneisyyden tai elinympäristöjen puuttumisen takia, tämä olisi ollut selvintä mainita arviointiselostuksessa.

Useissa selostuksesta annetuissa lausunnoissa kiinnitetään huomiota siihen, että luontovaikutusten arvioinnissa ei ole tarkasteltu pölyn leviämisen vaikutuksia kasvillisuuteen. Selostuksen mukaan pölyäminen ei aiheuttaisi kasvillisuusvaikutuksia, vaikka hieman ristiriitaisesti taulukossa 15 todetaan, että pöly vaikuttaa luonnontuotteiden laatuun kaivoksen lähialueella. Ympäristökeskuksen mielestä pölyämisen vaikutuksia lähialueiden kasvillisuuteen tulisi tarkastella ainakin sivukiven läjitysvaihtoehdon VE1 kohdalla, koska Heinimäkeen suunniteltu kasa sijaitsisi aivan luonnonsuojelualan vieressä.

Luontovaikutusten arvioinnissa ei myöskään ole tarkasteltu sivukiven läjitysalueelta tulevien mahdollisten happamien ja metallipitoisten suotovesien vaikutusta Kylmänpuron laakson suokasvillisuuteen ja puron veden laatuun. Purolaaksossa on vaatealiasta lettolaajistoa ja lähteisyyttä, minkä vuoksi myös pohjaveden laadun heikkenemisen riski on otettava huomioon, kun arvioidaan luonnonsuojelualueisiin ja Natura 2000 –kohteeseen kohdistuvan heikentävän vaikutuksen vakavuutta. On otettava huomioon myös se, että sivukivien läjitysalueiden vaikutukset pysyvät kaivostoiminnan loppumisen jälkeenkin.

Natura 2000-alueet

Hankealue sijaitsee neljästä erillisestä osa-alueesta muodostuvan Natura 2000 –verkoston kohteen FI1200304 Antinmäki-Kylmänpuro ja Hevossuo lähellä siten, että suunniteltu kaivostoimintojen alue sijoittuisi kolmen osa-alueen väliin. Suunnitellut sivukivien läjitysvaihtoehdot sijaitsisivat lähimmillään 50-240 metrin etäisyydellä Natura-alueen rajasta. Kylmänpuron ylittävissä tievaihtoehdoissa ylityskohta olisi noin 100 metriä Natura-alueen eteläpuolella. Kaivoshankkeesta on tehty luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi. Selvityksen mukaan Heinimäen läjitysalueen (VE1) rakentamisesta johtuva valuma- ja suotovesien väheneminen heikentää puustoisten soiden, lettojen, lehtojen ja pikkujokien ja purojen luontotyyppäjä. Heikentämistä ei arvioitu merkittäväksi. Ympäristökeskus ottaa kantaa arvioinnin riittävyteen ja vaikutusten merkittävyyteen erikseen annettavassa luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisessa lausunnossa.

Melu- ja värinä

Arviointiselostuksen meluvaikutusten arviointi perustuu mallinnustuloksiin, joita on esitetty liitteen 17 kartta-aineistolla. Melumallinnuksessa on kuitenkin monia epävarmuustekijöitä esim. maanpinnan topografia ja akustisista ominaisuuksista aiheutuvat tekijät. Koelouhinnan aikana tehtyjä muutamia melumittauksia on arvosteltu mielipiteissä ja yleisötilaisuuksissa. Todellinen toiminnan aiheuttama melu saadaan luotettavasti mitattua toiminnan alettua ja melun aiheuttamia haittoja voidaan tehokkaasti ehkäistä esim. meluvallien sijoittelun avulla, kuten arviointiselostuksessa on esitetty.

Louhinnan melu sisältää sekä merkittäviä impulssimaisia että kapeakaistaisia ääniä. Räjähdyksen aiheuttama melutapahtuma on impulssimainen, kuten myös läjitykseen liittyvät kolahdusäänet. Kuormaajan peruutusmerkkiäänä on kapeakaistaista. Sekä impulssimaisia ja kapeakaistaisia komponentteja tai ääniä sisältävän melun äänekkyyys, meluisuus ja kiusallisuus saattaa erota suuresti siitä, mitä vastaavan äänitason omaava jatkuva, tasainen melu aiheuttaa. Yleensä nämä lisäävät koettua haitallisuutta tai kielteisyyttä verrattuna saman äänitason omaavaan tasaiseen meluun. Mallinnuksessa pitää selvittää toiminnan keskiäänentason L_{Aeq} , kapeakaistaiset ja impulssimaiset äänet mukaan lukien. Korjaus on impulssimelun laadun mukaan 5 tai 10 dB (A) ja kapeakaistaisuuden mukaan 3 tai 6 dB (A). Tekstistä ei ilmene, onko näin tehty. Hankkeen ympäristölupakäsittelyssä on otettava huomioon sekä impulssimaisuuden että kapeakaistaisuuden vuoksi laskentamallin tuloksiin tehtävät korjaukset.

Annetuissa mielipiteissä ja yleisötilaisuuksissa tuli voimakkaasti esille haitallinen tärinä eli maan kautta tapahtuva tärinävaikutusten leviäminen. Arviointiselostuksessa olisi pitänyt huomioida ja käsitellä myös tärinävaikutusten aiheuttamat haittavaikutukset. Myöskään räjäytyksistä, louhinnasta ja kuljetuksista eri tie- linjausvaihtoehdoilla aiheutuvan tärinän vaikutuksia ei ole riittävästi selvitetty arviointiselostuksessa.

Maisema, maankäyttö ja rakennettu ympäristö

Maisemavaikutuksia on pyritty havainnollistamaan kuvasovitteiden avulla. Kaivospiirin alue muuttuu toiminnan aikana monelta osin erilaiseksi kuin mitä se nykyisin on esim. sivukivikasat jäävät alueelle pysyvästi. Maisemoinnilla ja muilla jälkihoitotoimenpiteillä voidaan lieventää esim. niistä aiheutuvia maisema ja kulkuhaittoja sekä varmistaa se, ettei niistä tuotantovaiheen jälkeen aiheudu lisää haitallisia ympäristövaikutuksia, esim. raskasmetallien huuhtoutumista ja suotautumista pohjaveteen. Ei kuitenkaan ole realistista odottaa, että tehtävillä jälkihoitotoimenpiteillä alue saataisiin palautettua entiselleen. Fyysisen ympäristön pysyvä muuttuminen onkin yksi merkittävimmistä nykyaikaisen kaivoshankkeen ympäristövaikutuksista.

Ihmiset ja yhteiskunta

Sosiaalisten vaikutusten arviointi on tärkeä vaikkakin vaikeasti arvioitava ja rajattava osa-alue ympäristövaikutustenarviointiprosessissa. Tässä hankkeessa tehty sosiaalisten vaikutusten arviointi on monipuolinen ja laaja. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin, annettujen mielipiteiden sekä yleisötilaisuuksissa käytyjen keskustelujen pohjalta on selvästi nähtävissä, että hanketta vastustetaan voimakkaasti. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa saadut tulokset ovat käänteisiä, kun verrataan vaikutusarvioinnin tuloksia taulukossa 15. sivulla 90.

Kuten arviointiselostuksessa on todettu, hankkeen haitalliset vaikutukset ovat merkittäviä paikallisesti ja ne kohdistuvat lähiseutujen asukkaisiin ja heidän elinoloihinsa. Hankkeen odotettujen haittojen, hanketta kohtaan tunnettujen pelkojen ja niistä johtuvan kielteisen asenteen vuoksi nyt koetut haitat ovat merkittäviä. Hanke muuttaa mielikuvia ja asennoitumista alueeseen ja vaikuttaa alueen käyttöön mahdollisesti enemmän negatiivisen suhtautumisen vuoksi kuin käytännön pakosta. Arvioinnin tulosten perusteella pöly-, vesistö-, kalataloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset arvokkaisiin luontokohteisiin jäävät selvästi asukkaiden odottamaa lievemmiksi. Lähiilojen viihtyisyyteen (melu, ympäristön luonteen muutos) ja arvoon (ympäristön luonteen muutos) kaivostoiminnot vaikuttavat haitallisesti. Ihmisyksilön aikamitassa muutokset ovat lähes pysyviä tai pysyviä.

Useissa mielipiteissä on kiinnitetty huomiota kiinteistöjen arvon alenemiseen, mikäli hanke toteutuu. Korvauskysymykset eivät kuulu ympäristövaikutustenarviointimenettelyn piiriin.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa käytetään yleisesti haastatteluja ja postin kautta tehtäviä kyselytutkimuksia. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi käyttää myös internetin- ja/tai sähköpostin kautta tehtäviä kyselyjä, jolloin saavutettaisiin helposti laajempi otos. Nykyisin monet ihmiset saattavat kokea myös vaivatommaksi tietokoneen kautta tapahtuvan osallistumisen.

Liikenne

Tämän hankkeen yhteydessä liikenne ja sen aiheuttamat vaikutukset on huomioitu useimmissa lausunnoissa ja mielipiteissä. Kuten tiepiirikin on lausunnossaan todennut, hankkeella, erityisesti kaivoksen toteutusvaihtoehdolla 2, on vaikutusta liikenneturvallisuuteen, sillä raskaan liikenteen määrä lisääntyy huomattavasti. Raskaan liikenteen lisääntymisellä voi olla erityisen merkittäviä vaikutuksia kevyen liikenteen turvallisuuteen sellaisilla tiejaksoilla, joilla ei ole kevyen liikenteen väyliä.

Tiehallinnon Oulun tiepiiri on lausunnossaan todennut, että kaikki suunnitellut tievaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia. Tiepiiri näkee vaihtoehdon 1.3 kuitenkin toteuttamiskelpoisimpana. Tässä vaihtoehdossa tielinja hakeutuu melko nopeasti olemassa olevalle tieverkolle ja lisäksi myös väistötien toteuttaminen valtatielle 22 on mahdollista.

Selostuksessa on mainittu, että yksittäisten tieosuuksien liikennemäärien liian suurta kasvua voidaan vähentää jakamalla kuljetuksia eri reittien kautta siten, että liikenteestä aiheutuvat haitat pysyvät kohtuullisella tasolla. Tiehallinto ei näe tällaista haittojen leviämistä hyvänä, vaan kuljetusten suuntaaminen päätielle mah-

dollisimman nopeasti on tärkeää. Mikäli kuljetusreittinä joudutaan käyttämään alempaa tieverkkoa, vaatii tieverkko tällöin tien parantamisen, jotta se kestäisi raskaan liikenteen kuljetukset.

Tiepiirin lausunnossa on todettu, että tievaihtoehto 3 ei näy kokonaan liitteessä 5.2, joten liittyminen valtielle 5 jää epäselväksi.

Arviointiselostuksessa on malmikuljetukset esitetty toteutettavaksi ainoastaan maantiekuljetuksina ja vaikutukset on tarkasteltu sen mukaisesti. Maantiekuljetusten ohella olisi pitänyt tarkastella myös rautatieliikenteen mahdollisuus ja toteuttamiskelpoisuus tämän hankkeen yhteydessä.

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen vertailu ja yhteenveto vaikutuksista on koottu arviointiselostukseen loppuun taulukkomuotoon. Taulukko on helppolukuinen, mutta sanallista selitystä olisi kaivannut enemmän. Vaikutusten arviointiselostuksessa on esitetty erilaisia vaihtoehtoisia toimintatapoja toiminnan järjestämiselle. Vaikutusten arviointitaulukoissa selostuksen tekstiosassa esitetyt vaihtoehdot eivät kuitenkaan ole järjestelmällisesti mukana yhteenvetotaulukoissa. Esimerkiksi sivukiven läjityksessä esitettyjen vaihtoehtojen vaikutuksia olisi tullut vertailla kaikkien osa-alueiden kannalta. Läjitysvaihtoehtojen vertailu olisi tullut liittää myös vaikutusten yhteenvetotaulukkoon, jolloin vaihtoehtojen vertailu olisi saatu selkeämmäksi.

Luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa päävaihtoehtoja ratkaisevampi merkitys on toimintojen sijoittamista koskevilla vaihtoehdoilla (sivukiven läjityspaikat, tielinjaus). Vaihtoehtoja ei ole vertaillu luontovaikutusten kannalta. Myöskään eri vaihtoehtojen toteuttamisedellytyksiä muun muassa tarvittavien luonnonsuojelulain mukaisten poikkeamislupien suhteen ei ole vertaillu. Läjitysvaihtoehdoista VE2:lla (Rytisuo) näyttää olevan vähemmän haitallisia luontovaikutuksia kuin VE1:llä (Heinimäki ja Antinmäen koillisrinne). Viimeksi mainittu Heinimäen läjitysalue heikentäisi tai hävittäisi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan ja heikentäisi Natura 2000 –alueen ja samalla kahden luonnonsuojelualueen luontoarvoja. Luvan myöntäminen liito-oravan rauhoitussäännöksestä poikkeamiseen edellyttäisi mm. sitä, että muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Rytisuon läjitysalueen rakentaminen edellyttäisi lupaa valkovuokon rauhoituksesta poikkeamiseen. Luonnonsuojelulain mukaan lupa voidaan myöntää edellyttäen, että lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Valkovuokko on Kainuussa alueellisesti uhanalainen. Tielinjausvaihtoehdoista VE2 näyttää olevan mahdollista toteuttaa siten, että liito-oravan kulkuyhteyksiä ja elinpiiriä ei katkaista ja ettei muutoinkin luontokohteena arvokasta Kylmänpuron laaksoa pirstota.

Ympäristökeskus katsoo, että yhteenvetotaulukossa olisi pitänyt vertailla eri tie-, läjitys- ja vesienhallintavaihtoehtoja, jolloin olisi saanut realistisen kuvan hankevaihtoehtojen mahdollisista ympäristövaikutuksista ja toteuttamiskelpoisuudesta.

Osallistaminen ja tiedottaminen

YVA:n aikainen osallistaminen ja tiedottaminen on ollut riittävää ja sitä on ollut jopa enemmän verrattuna moniin YVA-prosesseihin esim. seurantaryhmän toiminta. Arviointiohjelmasta annetun lausunnon mukaisesti perustettiin seurantaryhmä, joka kokoontui kaikkiaan kolme kertaa ennen arviointiselostuksen valmistamista. Ryhmästä saadun palautteen perusteella ryhmän toiminta koettiin hyödyllisenä esim. hankkeen tiedottamisen kannalta. Hankkeesta vastaava järjesti virallisen YVA-tilaisuuden lisäksi ylimääräisen tiedotustilaisuuden, jossa oli paikalla eri alojen asiantuntijoita. Tilaisuuden tarkoituksena oli tietämyksen lisääminen hankkeesta ja sen vaikutuksista.

YVA-prosessin eteneminen ja hankkeeseen kuuluvat asiakirjat ovat olleet nähtävänä Kainuun ympäristökeskuksen internetsivuilla, mikä on omalta osaltaan helpottanut tiedon saamista.

Raportointi

YVA-selostus on kokonaisuudessaan selkeä ja hyvin kirjoitettu, joten tarvittava informaatio löytyy helposti. Selostuksessa on runsaasti havainnollisia kuvia ja karttaesityksiä, jotka selventävät hankkeen vaikutusten hahmottamista. YVA-selostuksen alussa oleva tiivistelmä informatiivinen ja antaa hyvän kokonaiskuvan YVA-selostuksen sisällöstä.

Yhteenveto ja arvioinnin riittävyys

Arviointiselostuksen voidaan kokonaisuutena katsoa täyttävän YVA-lain riittävyyden vaatimuksen. Selostus kattaa YVA-asetuksen sisältövaatimukset. Arviointi on tehty arviointiohjelman mukaisesti ja yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antamassa lausunnossa esitetyt asiat on keskeisiltä osin otettu huomioon.

Koko hankkeen ympäristövaikutustenarvioinnin heikkoutena on hankevaihtoehtojen muuttuminen kesken YVA-prosessin. Hankkeen päävaihtoehdot eivät ole varsinaiset toteuttamisvaihtoehdot, joiden kesken tullaan tekemään valintaa, vaan todelliset vaihtoehdot liittyvät toimintojen sijoittamiseen esim. sivukivien läjitys- vaihtoehdot ja tielinjausvaihtoehdot. Eri läjitys-, tie- ja vesienhallinta vaihtoehtojen vertailu on pintapuolista ja sivukivialueiden pohjarakenteet ja sivukivien läjitys on käsitelty suppeasti. Puutteellista on läjitys- vaihtoehtojen vertailu erityisesti luontovaikutusten kannalta ja VE2:n (Rytisuo) toteuttamiskelpoisuuden selvittämiseksi mahdollisesti tarvittavat lisäselvitykset. Kun kaikki ympäristövaikutukset huomioidaan, Kainuun ympäristökeskuksen mielestä toteuttamiskelpoisin läjitysvaihtoehto on VE2. Läjitysvaihtoehto, VE1 (Heinimäki ja Antinmäki, koillisrinne) aiheuttaisi enemmän haitallisia vaikutuksia luonnonsuojelukohteisiin sekä hävittäisi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan.

Lisäselvityksiä kaipaa myös luontodirektiivin liitteen IV eläinlajien tarkastelu, mukaan lukien viitasamma- kon mahdolliset lisääntymispaikat Pitkänperänlahdella ja Jormuanlahdella ja kaivos- ja louhosvesien johtamisen vaikutukset niihin. Kainuun ympäristökeskuksen erillisessä Natura-arvioinnista antamassa lausunnossa on tuotu esille Natura-arviointiin kuuluvia seikkoja.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Lausunto sekä kopiot arviointiselostuksesta annetuista lausunnoista ja muistutuksesta lähetetään hankkeesta vastaavalle sekä konsultille. Alkuperäiset lausunnot säilytetään ja arkistoidaan Kainuun ympäristökeskuksessa. Lausunto lähetetään tiedoksi jäljempänä olevan listan mukaan.

Lausunto on nähtävillä kuukauden ajan **30.1.2009** alkaen Kainuun ympäristökeskuksen kirjaamossa, Paltamon ja Sotkamon kunnanvirastossa, Kajaanin kaupungintalossa sekä Paltamon, Sotkamon ja Kajaanin pääkirjastossa. Lausunto on nähtävillä myös ympäristöhallinnon internet-sivuilla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/kai> (polku: ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi > vireillä olevat YVA-hankkeet > Mieslahden kaivoshanke, Paltamo).

MAKSU

8580 euroa

Maksu määräytyy ympäristöministeriön päätöksessä (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti. Vaikutukset kohdistuvat Paltamon lisäksi myös Kajaanin ja Sotkamon alueelle, joten arviointiohjelmasta annettavan lausunnon maksu on 6420 euroa, mihin lisätään kuntakohtainen lisämaksu eli 2 x 1080 euroa, jolloin arviointiohjelman lausunnosta perittävä kokonaismaksu on 8580 euroa. Maksun oikaisuohje on liitteenä.

Maksun peruste

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Ympäristöministeriön asetus alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

Muutoksenhaku maksuun

Valtion maksuperustelain 11 b §:n mukaan maksua koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia Kainuun ympäristökeskuksesta oikaisua kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Johtaja Kari Pääkkönen

Ylitarkastaja Sari Myllyoja

Lausunnon valmisteluun ovat allekirjoittaneiden lisäksi osallistuneet alueiden käyttö- ja hoito-osastolta biologi Maarit Vainio, ylitarkastaja Jouko Saastamoinen, arkkitehti Pertti Perttola ja ympäristönsuojeluosastolta osastopäällikkö Sirkka-Liisa Markkanen, ympäristögeologi Ilkka Haataja sekä ylitarkastaja Unto Ritvanen.

LIITE

Maksun oikaisuohje

TIEDOKSI

Lausunnonantajat
Ympäristöministeriö (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (+ 2 kpl arviointiselostuksia)
Alueelliset ympäristökeskukset (sähköisesti)

MAKSUA KOSKEVAN OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMINEN

Valitusviranomainen

Jos maksuvelvollinen katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, hän voi vaatia siihen oikaisua Kainuun ympäristökeskukselta.

Valitusaika

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskuksen kirjaamoon. Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite
- 2) vaatimus maksun muuttamiseksi
- 3) oikaisuvaatimuksen perustelut

Oikaisuvaatimus on vaatimuksen tekijän tai vaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite.

Oikaisuvaatimuksen lähetysosoite

Oikaisuvaatimus lähetetään osoitteella:

Kainuun ympäristökeskus

PL 115

87101 KAJAANI

Käyntiosoite Fax

Sähköposti

Kalliokatu 4 020 490 6577 kirjaamo.kai@ymparisto.fi

87100 KAJAANI

Viraston aukioloaika on arkisin klo 8.00 – 16.15.